

NÉPI EGYSÉG

P1843/3

POLITIKAI NAPILAP

Felolvas szerkesztő:

Kurkó Gyárfás

Befolyozva a brassói törvény-

széken G. II. 1768/1944 szám alatt

Befolyozó: Cenzura Miltard

a Presel sub No. 1437. 7. X. 1944

Szöntő
szabad könyveknek

Ma pár nappal ezelőtt fejeződött be a szabad könyvek kiadásának első fázisa. A bukaresti nagygyűlés, ahol román, magyar és bolgár nyelven hangzott a szabad könyvek népek testvériségi fogalmát. Péter-Pál napjának előestéjén a romániai miniszter látogatott el a brassói és a demokrata román polgárság ünnepi magában gyűjtő Hazafiak Szövetségének gyűlésén hangsúlyozta a román demokrácia és a magyar demokrácia feladatainak harci egységét. Július első felében pedig megjelentek a könyvek. Kolozsvár és más vidéki városok és most az első szabad könyvnapok az irodalom és a szellem tesz valójában a két nép feloldhatatlan sorsközösségét.

A fasiszta világmérgőzés elmúlt évei sok könyvnapnak és könyvtárnak voltak már tanúi. Északkeletben a román eladó-asztalain megjelentek a jobb magyar könyvek — de a román könyv sehol sem kapott helyet, legkevesebbet a Hamupipókéét. A déli kereskedések kirakatai a legújabb román könyvektől roskadoztak — a magyar könyvet nem lehetett találni sem. A nemzeti kizárólagosság és a nemzeti gyűlölködés a könyveket is elűzte a polcokról.

Ebben az évben azonban másképpent a felszabadító hadsereg nyomán eljött a szellem kezd kibékíteni már az ellenséges népeket és kibékítette a könyveket. Kolozsvárt Józsa Béla Athenei és az Ateneul Nicolae Bălcescu közreműködésével fogtak hozzá a könyvnapok megrendezéséhez és a felállított könyvtárakban — ezúttal először a városi egyetértésben fog egymás mellett a román könyv és a magyar könyv — nem mint szembeszökő ellenségek, hanem mint barátok és fegyveresek, a demokrácia nagy harcában. Ugyan barátok és fegyveresek, de a külső-égekben, hanem tartalékok is. Az elmúlt esztendő könyvnapján nagy része nem is jelenhett volna meg becsületesen egymás mellett a nemzeti kizárólagosság német-ellenes Nyrő Józsefnek még a lovakat a román ember gyűlöletére készítette a nyára a román irodalomban is a tanuló ilyen harapós könyveket ellenelöljellel. A hitleri német gondolat a végigterült Európában és az egyetemes nemzetek egymásvárosa-nyait nem lehetett volna a kirakati vagy könyvtárakban egymás mellett állni a közönségnek.

Az azonban a könyvek tartalma megváltozott. József Attila versei kibékülten mutatnak Groza emlékeztető mellett. A Rusa kiadványai ugyanazt a színt lehelik, mint a Józsa Béla Athenei könyvei. A Kommunista Párt mindenfelén megjelenő kiadványai pedig az igazságot jelenítik.

Ugyanaz a lényeg az egymástól különböző nyelveken: ime, ennek az előképét a jelen az első szabad könyvnapok. A nemzeti sajátosságok teljes birtokában, a nemzeti saját anyanyelvén, mindegyik saját kifejező eszközével, saját nyelvével, írónak és olvasónak gondolva és nyelvezve kell kifejeznünk a szabadság, a haladás, a demokrácia tartalmát. Könyveink így barátok és testvériségben jelenhetnek meg a könyvnapok áru-sátraiban és foglalkozhatnak otthoni könyvtárainkkal.

Ezen azonban nemcsak a mi könyvtárunkon, azokén a kevesekén, akik a mozgalmával hivatás-szerűen fog-

Ebben az évben minden romániai magyar iskola érvényes bizongitványt adhat ki

A MNSZ kiküldöttének nagypontosságú tanácskozással a közoktatásügyi minisztériumban

(Bukarest) Kurkó Gyárfás, a Magyar Népi Szövetség országos elnöke, Cziko Nándor miniszteri tanácsos, Méliusz József író, miniszteri tanácsos, Demeter János dr. központi vezetőbizottsági tag, Kolozsvár város alpolgármestere és Takács Lajos dr. kíséretében felkereste a Voitec közoktatásügyi minisztert és a minisztérium főtitkárát jelenlétében tárgyalásokat folytatott a romániai magyar közép- és alsófokú tanügyek kérdésével kapcsolatban.

A tanácskozások mindvégig a legmegértőbb és legszívélyesebb mederben folytak le és a tárgyalások eredményeként

a közoktatásügyi miniszter 1945 június 27-én keltelte 1114. számú rendelete értelmében az összes magyar tannyelvű iskolák, azok is, amelyeknek nyilvánossági joga jelenleg nincsen törvényesen biztosítva, a folyó iskolai évre, törvényes iskolai bizonyítványokat adhatnak ki és nem kötelesek tanulóikat külön állami vizsgáztató bizottságok elé bocsátani.

A közoktatásügyi minisztérium június 27-én keltelte 1111—12. számú rendeletében utasította a kolozsvári tankerületi főigazgatókat, hogy azonnal kezdjék meg az északkelet-romániai magyar tanügyi személyzet besorolását. Az állami tanügyi sze-

mélyzet besorolására a következő összetételű bizottságot nevezték ki: elnök Mateescu főfelügyelő, tagok: Márton Mihály csikszerecai tanító és Bugnarin Tudor kolozsvári tanár.

A közoktatásügyi miniszter a Magyar Népi Szövetség küldöttsége előtt kijelentette, hogy mindent latba vet a déli romániai magyar iskolák részére megígért állami segélynek a legrövidebb időn belül történő kiutalására. Azonkívül elfogadta a küldöttség azon kérését, hogy az utóbbi négy év alatt északkelet-romániai leveleket minden különösebb vizsga nélkül elismerik és törvényesítik.

Felszámolták a lengyel válságot

Nyilvánosságra hozták a széles demokratikus összefogáson alapuló lengyel nemzeti egységkormány névsorát

Ujra forradalmi a hangulat Görögországban

(London) Varsóban hivatalos közleményben jelentették be, hogy az Oszbuka Moravszky vezette alatt álló lengyel kormány benyújtotta lemondását Beirut elnöknek. Ez után az esemény után a kormányalakítással ismételt megbizott Oszbuka Moravszky azonnal hozzátartozott a széles demokratikus összefogás kormányának megalakításához.

Alig 24 órával a megbízatás után Varsóban nyilvánosságra hozták az új lengyel kormány névsorát.

A kormány miniszterelnöke Oszbuka Moravszky Eduard. Mikolajcsik Stanisláv a volt londoni lengyel kormány miniszterelnöke és a parasztpárt elnöke, helyettes miniszterelnök és földművelésügyi miniszter lett. A másik helyettes miniszterelnök Gomulka Vladiszlav, az ideiglenes lengyel kormány volt tagja.

A Nemzeti Felszabadítási Bizottság legfőbb tanácsának határozata értelmében két új miniszteri tárcát létesítettek. Az egyik a külkereskedelmi minisztérium, a másik a földművelésügyi minisztérium. Az új kormány összesen 21 tagja van. A kormány törzset a három nagy demokrata párt: a paraszti, a szocialista és kommunista pártok alkotják.

Az új kormányban a külföldi demokratikus lengyel csoportok három képviselője foglal helyet, míg a kormányban eddig részt nem vevő pártok két miniszteri tárcát kaptak. A kormány többi tagjai: az ideiglenes kormány miniszterei, vagy pedig az ideiglenes kormányban résztvevő pártok emberei.

Az új kormány megalapításával egyidejűleg határozatot hoztak, amelynek értelmében Vitos a belügyi és Grabovszky a külföldi lengyel demokraták képviselője

alkozottunk és azokén a kevesekén, akik ez iránt még érdeklődtek. Az idei könyvnapokon a hangsúly nem azokon a sátraikon van, amelyek a belvárosok szépen öltöztetett utcaiban és hölgyeinek szövegében.

Az idei könyvnapokon a sátrak kimennek az üzemekbe. Ugyanazt az utat teszik meg, amelyet az elmúlt esztendő tompa kábulatából ébredező szellem az irányt és reményt ébrentartó kevesek iránymutatásával már eddig is megtett. Találkoznunk akarnak és találkozni fognak a külváro-

sok helyet kapnak a Lengyel Nemzeti Felszabadító Bizottságban.

A kormány névsor nyilvánosságra hozatala után az új lengyel kormány Oszbuka Moravszky elnökletével megtartotta első minisztertanácsát.

A varsói francia nagykövetség utasítást kapott kormányától, hogy a kormány névsor nyilvánosságra hozatala után haladéktalanul jelentse be az új kormányt Franciaország részéről történő elismerését.

Londonban a lengyel nemzeti egységkormány megalakulása jó benyomást váltott ki és nyihulást eredményezett.

A Times a lengyelországi politikai eseményekkel foglalkozva kijelenti, hogy a brit kormány a hivatalos lengyel kormánylista megismerése után és ha biztos-

tékokat kap az új Rómánytól, hogy a jait egyezmény szellemében kiírja a választásokat azonnal megteszi a szükséges lépéseket az új kormány elismerésére.

A londoni rádió jelentése szerint, az úgynevezett „Arcisewszky kormány” tagjai, amely köré a londoni reakciós körök tömörültek, utra készen áll, hogy végleg eltűnjön a politikai színpadról, az új lengyel kormány küszöbön áll elismerésének megtörténtével. Azt is közölte a londoni rádió, hogy a brit kormány azonnal megvon minden anyagi támogatást ettől a kormánytól, amelyet öt éven keresztül segélyezett. E támogatásban benne foglaltatik a külföldi lengyel hadsereg fenntartásának költsége is. A brit kormány összesen 120 millió fontot költött a lengyelekre.

Ujra polgárháború fenyeget Görögországban

(London) A beromünsteri rádió az EAM görög haladékos demokratikus politikai szervezet Truman elnökhez és Churchillhez intézett levelét ismerteti. E levélben az EAM végrehajtó bizottsága felhívja a két nagyhatalom vezetőinek figyelmét arra, hogy Görögországban újra elkerülhetetlennek látszik egy újabb polgárháború kitörése, ami kiszámíthatatlan következményekkel járhat nemcsak Görögországra, hanem az egész emberiség békéjére. A forrongást az idézte elő, hogy a jelenlegi kormány egyes tagjai önkényesen járnak el és sanyargatják a görög népet.

Az „Egyesült Nemzetek” Bullája az amerikai parlament előtt

(Washington) Truman elnök az éjszaka folyamán üzenetet intézett a kongressz-

sushoz és kérte, hogy azonnal kezdjék meg a világbiztonsági intézmény alapokmányainak vitáját. Az elnöki üzenet az Egyesült Államok szempontjából létfontosságúnak jelenti ki a régi elszigetelődési politika végleges felszámolását és hangsúlyozza, hogy az Egyesült Államoknak ugyanolyan lendülettel kell résztvenni a béke idejében is a nemzetközi életben, a hogyan azt a háború alkalmával cselekedte.

Az elnöki üzenet felolvasása után Quenley szenátor a kongresszus ülésén kijelentette, hogy amennyiben az Egyesült Államok azonnal szentesíti az alapokmányt, a többi nemzetek is követni fogják ezt a példát és így a világbiztonsági intézmény mielőbb megvalósulhat.

Társunk lesz abban a harcban, amelyet az új szabad élet megvalósításáért vívunk. A könyv erőfő fog adni a küzdelemre. Segíteni fog gyengeségeinkben. Meggyorsítja hűbaink kiküszöbölését. Kiegyensúlyozza tudásunkat. És megtanít arra — amire az elmúlt korszakok könyvei csak nagyon ritkán tanítottak meg, hogy a szabad emberek szabad világát csak szakadatlan küzdelemmel, erős megismeréssel és tiszta önfeláldozással lehet kivívni.

SZEMLEL FERENC

Éljen a szövetségetek harca az üzérkedés ellen!

A tej

(Brassó) Éjjel után már ott lehet látni őket a tejszarnokok előtt. Apró székek, kúporogók és fázósan húzzák össze sovány testükön a kendőt. Fáradt, beteg emberek, akiket megörölt az élet, elkinzott sokgyermekes anyák, akiknek sápadt, vérszegény gyermekük nehéz álmot aluszak otthon, az egészségiellen zsúfoltt, proletár-lakásban. Szó ritkán esik. Több a sóhaj. Lassan telik a hosszú éjszaka. Ahogy virrad, úgy szaporodik a gond. Hűvös szél indul. Otthon a kicsikről lecsúszott a takaró. Itt a nedves éjszakában fájnak a hűléses tagok.

Virradat felé a sor egyre szaporodik. A hajnalban kelők élénkebbek. Megindul a szó, a panaszáradat. Közvetlen nyitáskor megjelennek a tisztviselők nagy edényekkel. Egyéb jöklötözött alakok is jönnek, akik nem állnak a sor végére. Az éjszaka óta ittülők erőltetett tiltakozására rá sem hederítenek. Ők az elsők. Elégedett arccal cipelik ki a nagysága, a nagysága barátja, a barátja unokatestvére és sok más tejt, aki még most fordul a másik oldalára otthon, a kényelmes urilakásban.

Kisvártatva megjelenik a csarnok ajtajában a mindenható elarusító és kijelenti, hogy nincs több tej. Nem használ a szitkozódás, nem használ az igazságra és demokráciára vonatkozó féltreértetlen célzások.

A nyomorult, a beteg, a gyenge, az elcsúszott, ki nem tud harcolni, nem kap tejet. Pontosan azok, akik részére a tejet az orvos kiutalta. Mert nem tud harcolni, mert beteg, mert szegény, mert nyomorult.

Meg kell állapítanunk, hogy a tejkiosztással kapcsolatos intézkedések elgondolása egészséges és emberi volt. De más az elmélet és más a gyakorlat. Szolgáltatást vélünk tenni az illetékeseknek, ha figyelemükbe ajánljuk az alábbi elgondolásunkat:

Minden tejtegyre rá van vezetve, hogy melyik tejszarnokból óhajítja vásárolni az igénylő. Az illető tejszarnok pontosan ismeri a szükségletet. Mondjuk, hogy az árvaháztartai csarnokba iratkoztak tejszükséglete napi ezer liter. De mert ma még a tejttermelést nem lehet pontosan szabályozni és mert különböző nehézségek folytán ezt a mennyiséget nem lehet pontosan szállítani gyakran előfordul, hogy az igényelt tejmennyiség nem elég. Mondjuk csak 500 liter érkezik. Ilyen esetben tessék kitenni az üzlet elé egy táblát: 1000 liter helyett csak 500 liter a készlet, mindenki az adagja felét kapja. Tudunkkal az új gazdasági törvények élő is írják, hogy minden üzlet árumennyisége látható helyre legyen kifüggesztve, tehát az eljárás törvényes. Ilyenformán mindenki megkapja a reális tejmennyiség igazságos részét és sorba sem kellene állnia, mert a nap, vagy a délelőtt bármely szakában kivetheti azt. Elbicegphet a beteg, a gyenge, mind, mind elmehetnek a tejküért, nem kell időt és egészséget fecsélni sokszor hiábavaló álldogálással és tolongással.

Ha pedig olyan mennyiség érkezik, a melynek az igazságos szétosztása megfelelő decik, fél vagy negyeddecik hiányában túlságos időrabló munkát követelne, tessék arra a napra megvonni a tejet a kávéházaktól, cukrászdáktól és egyéb ilyen természetű igénylőktől.

De a beteg, a sokgyermekes anyá, a szegény sorsüldözött, többé ne álljon sorba. Nem fél éjszakát, de egy félórát sem. A polgári ellenőrző bizottságokra és az illetékesekre vár a feladat megoldása.

A Székelyföldre magyar egészségügyi személyzetet nevez ki a kormány

(Bucuresti) Czikó Nándor miniszteri tanácsos és Fazakas János dr. kolozsvári orvos, a Magyar Népi Szövetség egészségügyi minisztériumi szakértője kíséretében hosszas tanácskozásokat folytatnak Bagdazar egészségügyi miniszterrel és Răducanu egészségügyi minisztériumi vezérőrkarral. A tanácskozások eredményeként megállapodtak abban, hogy a Magyar Népi Szövetség kiküldötte is részt vesz a székelyföldi egészségügyi személyzet besorolási munkálataiban és a Székelyföldre csak magyar egészségügyi személyzetet (orvosok

stb.) neveznek ki. A minisztérium kimondotta továbbá, hogy az eddigi székelyföldi egészségügyi besorolásokat felülvizsgálják. Kimondotta továbbá, hogy az egészségügyi személyzet eddigi szerzett jogait tiszteletben tartják. Eliogadta a minisztérium a Magyar Népi Szövetség azon indítványát is, hogy azokat az orvosokat is besorolják, akik nem bírnak az előirt törvényes főorvosi vizsgával és a főorvosi vizsga letévesére öt esztendői túrelmi időt engedélyeznek nekik.

Csikmegyében kevés a férfi és kevés a pénz

Gazdag lehetőségek közt élő szegény nép, mely csak szövetkezeti munkával segíthet magán

(Csikszereida.) A német rablóháború pusztításai után Csikmegye lassan kezd magához térni. A lakosság hasznos elemi annakidején hamarosan a romok eltakarításához fogtak. És most már az új-építés munkáján fáradoznak. A felületes szemlélő számára az élet mintha vizsgálja is tért volna a rendes mérethe. A vetés csatáját százszázalékosan megnyerték, tenyérszín hely nem maradt bevetetlen, hálá a kipróbált ősi kaláká rendszernek. A távolváltak, akiket a rablóháború

elsodorrt és most hazatérnek, földjüket szépen megművelve találják, mintha nem is hiányoztak volna hazulról. Az itthonmaradtak, főként asszonyok, idején elvégzett helyettük is minden munkát annak rendje szerint. Nem is értük, a közért tették. Csikmegye népében ez a közösségi érzés és munkarendszer fejlettebb, mint másutt sok helyen és ezért hamarabb is remélheti, hogy kilábol a háború nyavalyáiból.

A kaszáláshoz Csikban is férfi kell

Csik-Gyergyóban másutt van a nehézség. A javorkorbeli férfi munkás elem még nagyszámban távol van. Elhurcolták nyugatra, vagy ott maradt keleten a bűnös háború áldozataként és még jóideig érezni fogják itthon a hiányát.

Csikmegyében ez fokozottabb mértékben esik latba, mint másutt. Itt nagyon kicsiny a megművelhető terület. A megye ezért nagy mértékben behozatalra szorult, s a behozatal ellenértékét a lakosság kézpénzkereseti munkájára árából szokta fedezni. Ez eddig a faipari munka árából került ki, amit nagyjából a férfilakosság végzett a kiterjedt faüzemekben. A faipar azonban még nem tért magához. Ez végeredményben még nem

volna baj, mert addig is, amíg szövetkezeti alapon meg nem szervezik a fakitermelést, a megye lakosságát legalább nem uszorázza ki a lelketlen tűzérkedés.

Egyelőre azonban a férfi munkaerő még így is kevés a megyében. Most kaszálás idején érezni azt, amikor 3-4000 lejt kell fizetni a napi élelem mellé a férfinnapszámmért. A mezőgazdaság körül egyébként minden munkát ellát az asszony, a kaszáláshoz azonban Csikban is férfi kell. A magas napszámmhoz pénz kellene, de az kevés van Csikban. Mert kevés a férfi, aki azt megszerezhesse. Efellemmel pedig a megye saját termeléséből nem tudja ellátni magát.

Háziipar közösségi alapon

Az új-építés tervezőit és végre ha't it Csikmegyében ez a helyzet sajátos feladatokat elé állítja. Olyan kereseti forrásokról kell gondoskodniuk mielőbb, amelyekből a lakosság saját termelésén felüli ellátásának költsége fedezhető legyen. A faipar mellett elsősorban a háziipar jöhet számításba, amiből ugyanis kis befektetéssel hamar készpénzjövedelemhez lehet jutni. Komoly eredményeket azonban csak akkor lehet elérni, ha közösségi alapon fognak hozzá és szövetkezeti úton oldják meg az anyagbeszerzést és a termelést illetve az értékesítést. A jövővi csik háziipari cikkek, agyag, szőttes és faipari áruk részére egyaránt minden bizonnyal jó piaci lehetőségeket tudnak teremteni a MNSZ kiterjedt szervezetei az országban, addig is, amíg az Ekésfronttal közösen tervezett nagy szövetkezeti hálózat kiépül.

Az említett okokból ebben a megyében a szövetkezeti megoldásokra sürgősebb szükség van, mint talán bárhol egyebütt. Ez a feladat meghaladja, főként szak-képzettség szempontjából, a megye lakosságának erőit. Csikmegye népe túlnyomóan magyar ajkú. Gazdasági és szövetkezeti szakembereinknek egyebütt talán paragon heverő erői kiváló tevékenységi területhez juthatnak ebben a sok természeti kincsrel megáldott bőséges lehetőségű megyében. Itt közösségi erővel sokat lehet alkotni, ha a meglévő erőkhöz és képességeikhez kellő szakértelem is társul. Háziipari és szövetkezeti szakértőink fordítsák figyelmüket a népi és természeti kincsekkel megáldott Csikmegye felé, ahol valóban népi feladatok várnak rájuk.

Tüntető nagygyűlést tartott a Haladó Ifjúság Brassóban

5000 haladó ifju hitet tett a demokrácia mellett és kimondta csatlakozását a világ haladó ifjúságának egységes harcához a világmérgező fasizmus ellen

Brassó város és a megye haladó ifjúsága mintegy ölezen, tüntető nagygyűlést tartott folyó év június 29-én az Olimpia pályán. Az eddigi tagozódásból cselekvő egységbe tömörült haladó ifjúság Brassóban ezt az első nagygyűlést rokonszenvtüntetésnek szánta a balkáni nemzetek haladó ifjúsága a Belgrádban összeülő nemzetközi értekezletének célkitűzése mellett és hogy hitet tegyen a demokrácia igazságok és az ezek megvalósításáért harcoló demokrácia összefogás Groza-kormányá mellett.

Az Olimpia pályán a sugárzó arcú ifjak Brassóban még nem látott tömege vonult fel. A gyárüzemek munkás ifjúsága, a falvakból bejött földműves ifjúság és a brassói tanítványok értelmi ifjúsága. Az ifjak ezreinek ez az egymást összhangzóan kiegészítő együttese is ismeretlen volt ed-

dig Brassóban, bizonyoságaké a demokrácia igazságának, hogy a még a lobbanékonny vérű ifjak ezrei is, románok, magyarok, németek, gyári munkások, falusi földművesek, felnőtt ifjak — nemrég még csupa robbanó ellentét a fasiszta uszítás idején, — meg tud térni és össze tud hangolódni cselekvő egységbe, ha nem hirtű szét köztük a nemzeti és társadalmi szethuzás fasiszta mételet.

Zászlók alatt és zenekarok hangja mellett felvonuló ifjak tömege rendeződve a sportpályán, szünni nem akaró éljenzéssel kísérte a gyűlés elején a tiszteletbeli elnökség megválasztott tagjainak felolvasott neveit. Ofelése I. Mihály király, Sztálin marsall, Churchill miniszterelnök, Truman köztársasági elnök és Tito marsall neveit. A szónokok ezután ismereték a tüntető nagygyűlés célját. Florescu mérnök a

haladó ifjúság brassói szervezetének elnöke megnyitó beszédében kiemelte, hogy a demokrácia összefogás Groza-kormányá sziklaszilárd támasza a demokrácia ifjúság fasisztaellenes összefogásának és azon tárekvésének, hogy az országot újáépítő ifju erőket egységbe szervezve a lehetőséget is eljuttassék annak, hogy megismétlődjék valaha olyan bűnös merénylet, am nemrég 600.000 pótolhatatlan ifju román életet oltott ki. A gyárüzemek ifjúsága nevében fogadalmat tett arra, hogy az egyesült haladó ifjak teljes erejével támogatni fogják a demokrácia összefogás Groza-kormány munkáját és benső közösséggé vállalnak a szomszédos nemzetek haladó ifjúságának fasisztaellenes célkitűzéseivel. A belgrádi értekezlet eredményeit a romániai haladó ifjúság tanulságul fogja felhasználni az augusztusban megtartandó londoni értekezletre való előkészítésre, ahol a világ demokrácia ifjúsága fog összejönni, hogy közös cselekvő akaratba egyesüljön a fasizmus világot megront mérége ellen.

Negreanu Traian az egyetemi ifjúság nevében a munkás és az értelmi ifjúság egységének jelentőségét méltatta, amely megdönthetetlen alapja lesz a jövő diadalmas, építő demokráciájának.

Puni Paul a középiskolás ifjak, Ivan Dumitru az ifjummunkások, Popescu Paul az uttörő munkás ifjak nevében mondottak üdvözlő szavakat, azután Lay Albert a MNSZ ifjúságának kiküldötte hangoztatta, hogy a demokráciaellenes fasiszta méreg olyan mélyen behatolt az emberek lelkébe, hogy csak a haladó ifjúság legszorosabb egységével lehet eredményesen szembeszállni vele. A haladó ifjúságja megmaradna eddigi tagozódásában, ki nyen széteshetne és ismét áldozatul esne a fasiszta mételetnek. Ez ellen a haladó ifjúság egységbe szerveződése, országban és csatlakozása a világ haladó ifjúságának most kiépülő egységéhez, mind az öt földrész ifjait egybekovácsolni hivatott a fasizmus ellen.

Basarab Ana a leányifjúság csatlakozását bejelentő szavai után Goia tanár, a brassói tanárok részéről intézett buzdító szavakat az egybegyűlt ifjak ezreire, végül megválasztották a belgrádi értekezlet brassói kiküldötteit Tarnoveanu Corneliu, Teaca Traian és Ivan Dumitru személyében, akik az 50 tagú román küldöttség tagjai közt fognak résztvenni a balkáni haladó ifjúság belgrádi értekezletén.

Szakszervezet hírek

A borbély és fodrászmunkások szakszervezete felhívja tagjai figyelmét a következőkre:

A szakszervezet tagjai, beleértve a tanulokat is, kedden, július 3-án délután, pontosan 5 órakor személyazonossági igazolványokkal felszerelve, jelenfenne meg a szakszervezet helyiségében, ahol a helyhatósági rendelet alapján kiadja az arra jogosultak tartózkodási igazolványát. Mindezek az alkalmazzottak, kedd délután elmulasztott munkaidejüket úgy fogják pótolni, hogy kedden délután 1 óráig és szombat este 7 óráig fognak dolgozni. A munkaadók tanulóikat személyes feladásaik terhe alatt tartoznak elengedni.

A szállítási vállalkozók egyesült szakszervezete felhívja Hétfalu valamennyi hivatalos fuvarosát, hogy szakszervezetbe tömörülésük céljából jelenjenek meg Türekös községben folyó év július 3-án, a Magyar Népi Szövetség ottani termében tartandó gyűlésen. Valamennyi hivatalos fuvaros megjelenése saját érdekében kötelező.

Minden másodnap reggel 6 órakor indul a kényelmes társas kocsi

Bucurestibe

C.I.Z.A.

Brassóban: Kapu-utca 40. Telefon 82-66.

Bucurestiben: Str. Izvor 2. Telefon 3-60-61

CORSO MOZGÓ BRASSÓ

Ma

CSALÓDÁS

Kirádi Katalin
Mihály Béla
Vizvári Marianna
Hajmási Miklós

Kiegészítő műsorok:

Szovjet híradó és Miki Mause

Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor.
Vasárnap matiné 9-11 és 11-13-ig.

A nagy politika egy hete

Több, mint két hónapi megfeszített munka után a San Franciscóban tartott „Roosevelt értekezleten” sikerült teljes meggyezésre jutni az új világbiztonsági intézmény alapelvei tekintetében. Magvas viták után a kölcsönös jószándék lehetővé tette, hogy az ellentétes nézeteket összehangba hozzák és ezzel lehelyezzék az alap-pilléreket, amelyen a békebiztosító intézmény szervezete felépülhetett. Így született meg az „Egyesült Nemzetek” alapokmánya a Béke Bulla, amely a legpontosabb részletességig meghatározza a világot átfogó szerv működési alapszabályait.

Kétségtelen, hogy a történelem folyamán már számtalanszor történtek kísérletek a tartós béke biztosítására. Az első világháború után életre hívott Népszövetség a háborúból kiábrándult emberiség mély békeóhájából fakadt és akkoriban a csúcsteljesítményre volt az ezirányú törekvéseknek. Ez az intézmény azonban hamarosan csodát mondott, mivel megalkotója, Wilson elnök, híján volt a valóságérzéknek és abból a févhitbe esett, hogy a háborúból való kiábrándulás elriasztja a jövő nemzedéket is a támadó cselekedetektől s a kilitásba helyezett megtorlások már idejében észretérítik a kardot rántó nemzeteket.

Akkoriban tehát egyetlen álmódzó művéről volt szó, nem pedig közös erőfeszítéssel kidolgozott intézményről. Ez utóbbinak megalkotói hívós tárgyalgossággal legelték a lehetőségeket és komolyan habovették azt a kilitást is, amikor az mközi szerv fegyveres erejével lesz nyitlen kiméleltenül lesújtani a békeegő nemzetre. Lényegbevágó különbség továbbá, hogy a most megalkotott világbiztonsági intézmény eleve feltételezi az ót nagyhatalom együttműködését a békebiztosításban, mert az csak merő önámítás volna, ha feltételeznék, hogy a világlágerőit kézben tartó hatalmak megoszlása esetén érvényesíteni lehetne a Békebulla rendelkezéseit.

A most aláírt világbiztonsági alapokmány tehát a tárgyalgossággal szellemében készült el. Hitele pedig azért van, mivel megszervezői között a Szovjetszövetség képviselői is helyet foglaltak és az aláírók sorában ott találjuk az Egyesült Államokat is, amely a mult világháború végén az érdektelenség álláspontjára helyezkedett.

Noha lényegében egyetlen vitás kérdés megoldásáról van szó, a lengyel kérdésben létrejött meggyezés egye az utóbbi hetek legértékesebb külpolitikai eredményeinek. Mint ismeretes, a londoni lengyel reakciós körök minden eszközt felhasználáltak, hogy újra a néppellenes áldemokrata Lengyelországot állítsák vissza. Félteleen rágalomhadjáratot folytattak a lengyel népet a hitlerista iga alól felszabadító Szovjetszövetség ellen. A Lublinban megalkult népkormányt a legképtelenebb vádakkal illették. Sőt még pontos utasításokkal ügynököket is küldöttek ki, hogy a Vörös Hadsereg ellen fordlorlatokat szöjének. Ez a helyzet állandó izgatónyagot jelentett, mivel a reakció kapva-kapott az alkalmon hogy egyre elentéteket kürtöljön világgá és megküserlje a szövetséges nagyhatalmak egységesben való bizalom megingatását.

Truman elnök két kiküldöttének: a Londonban tárgyaló Davies és a Moszkvában tanácskozó Hopkins közreműködésével végülis a nagyhatalmak megállapodtak azoknak a lengyel államférfiaknak a névsorában, akiknek őszinte demokrata meggyőződéséhez nem férhetett kétség. E lengyel államférfiak Moszkvában összeegyeztették álláspontjukat az egységkormányra kiélesítendő új lengyel kormány megalakítása tekintetében. Így rövidesen nyilvánosságra kerül a demokrata lengyel kormány összeállítása, ami a Londonban élő lengyel reakciók névleges államhatalmi szerepének végét is jelenti.

Angliában javában folyik a választási hadjárat s a választásokat levezető konzervatív párt és a munkáspárt szónokai között az összecsapások egyre hevesebbek lesznek. Ez is mutatja, milyen nagy tétel forog ezúttal kockán. A munkáspárt

Erdély népeinek szabadságharcrai mindig közősek voltak - mondotta Darvas József bukaresti sajtónyilatkozatában

(Bukaresti.) Darvas József író, a magyarországi nemzeti paraczpárt alelnöke, a magyar nemzetgyűlés tagja, aki a magyar kormány képviselőjeként a román fővárosban tartózkodik, nyilatkozatot adott a „Románia Liberă” munkatársának. Nyilatkozatában többek között ezeket mondotta:

— Nálunk a román-magyar barátság éppolyan nagy és mély visszhangra talált, mint Romániában. A magyar közvélemény őszintén óhajtja, az együttműködés megszilárdulását a két nép között.

A román újságíróknak arra a kérdésére, hogy miként harcol a magyar sajtó a szovinizmus ellen, Darvas József a következőket jelentette ki:

— A szovinizmus elleni harcunk kielégítő eredménnyel folyik. Ebből a harcból léveszi részét az egész magyar sajtó, élen a magyarországi Nemzeti Paraczpárt „Szabad Szó” és a Kommunista Párt „Szabad Nép” című lapjaival. De nem elégszünk meg azzal a küzdelemmel, amelyet a sajtó folytat. Az ország egész nevelése átszervezés alatt áll. Meg fog-

juk szüntetni az ifjúság nevelésének sovimszta irányvonalát.

Az erdélyi együttélő két nép békéjéről Darvas József a következőket mondta:

— Vasárnap, az Ekéfront nagygyűlésének megnyitásán mondott beszédemben is kifejtettem, hogy Erdély román és magyar népének szabadságáért folytatott harcrai mindig közősek voltak. Az erdélyi román és magyar demokratáknak ennek a harcnak szellemében kell együttműködniük. Hiszem, hogy a felvilágosodott, fegyelmezett román és magyar néptömegek tovább fogják folytatni harcukat a még mindig bujtogató reakciós szovinizmus ellen.

Darvas József nyilatkozata végén ezeket mondotta:

— Először vagyok Romániában, de a román néppel való első találkozásom mély hatást gyakorolt rám. E látogatás után sok mindent más szemmel fogok nézni, mint eddig. Azzal a meggyőződéssel távozom, hogy a népeink megbékélésért folyó munka még az addiginél is nagyobb lelkesedéssel fog tovább folyni.

Ezerötszáz magyart bocsátottak szabadon a tãrgu-jiu-i táborból

(Bukaresti.) A Magyar Népi Szövetség közbenjárására az illetékes hatóságok a tãrgu-jiu-i internálótáborból mintegy 1500 magyar foglyot bocsátottak szabadon. A szabadonbocsátottak már el is hagyták a táborot és visszatértek lakhelyükre. Mint

már közöltük, az elbocsátottak között van Kacsó Sándor író és köziró is.

A Magyar Népi Szövetség részéről az internáltak selejtezési és elbocsátási munkálatainál Báky Jenő vett részt.

Fémeket és teát kapunk a Szovjetszövetségtől

(Bukaresti.) Solacolu Mircea, a román külkereskedelem megbízott főbiztosa a szovjet-román kereskedelmi kapcsolatokról és árucseréről a következő nyilatkozatot adta ki egyik fővárosi lap munkatársának:

A szovjet-román kereskedelmi egyezményben megállapított egyes bizottság román részének összefétele folyik és a szerződés szerinti időre meg is lesz a bizottság végleges összefétele. A szovjet-küldöttség élen Krudikow, a Szovjetszövetség külkereskedelmi népbiztosának helyettese áll, amely bizonyítja, mennyire fontosnak tartja a Szovjetszövetség a Romániával való kereskedelmi kapcsolatok meilőbbi kiépítését.

Az eddig érkezett áruva vonatkozólag Solacolu a következőket mondotta:

A Szovjetszövetség a kereskedelmi egyezményt késedelem nélkül életbe léptette és már jelentős gyapotmennyiségi érkezett az országba. Az elmúlt éjszaka folya-

mán újabb hajórakomány gyapot érkezett a constantai kikötőbe. A néhány napja Bucarestbe érkezett kéttagu szovjetbizottság most tanulmányozza a sürgősebb természetű fém, tea és egyéb szükségleteket, hogy azok meilőbbi szállítását szorgalmazza.

A kivételre vonatkozólag a külkereskedelmi főbiztos elmondta, hogy az egyelőre még fennálló szállítási és egyéb nehézségek miatt eddig mindössze 8000 köbméter fűrészelt árut, 4000 köbméter gömbfát és 4000 köbméter vasuti talpát szállítottunk a Szovjetszövetség részére, azonban a szállítások a közeljövőben rohamosan javulnak. A Szovjetszövetség nem kimélt áldozatot és fáradságot, hogy országunkat minél gyorsabban és hatásoabban megsegítse, ezért nekünk is arra kell törekednünk, hogy saját szállításaink ütemét is minden rendelkezésre álló eszközzel fokozzuk — fejezte be nyilatkozatát Solacolu külkereskedelmi megbízott.

Nemsokára megjelenik az észak-erdélyi állampolgársági törvény végrehajtási utasítása

(Bukaresti.) Az igazságügyminisztérium törvényelőkészítő bizottsága, melyben a Magyar Népi Szövetséget Takáts Lajos dr. képviseli, most végzi az utolsó simításokat az észak-erdélyi állampolgársági

törvény végrehajtási utasításaival kapcsolatban. A bizottság egy új általános állampolgársági törvényen dolgozik, amely teljesen és megnyugtatóan rendezi az összes állampolgársági ügyeket.

Hét magyar közép-foku iskola működik Jugoszláviában

(Ujvidék.) Az ujvidéki „Szabad Vajdaság” című napilap jelentése szerint a Vajdaság területén hét magyar tanuló középiskola működik. A demokratikus Jugoszlávia tanügyi hatóságai szívükön viselik a magyar tanügyi sorsát. A tanító-

hiányt tanfolyamokkal próbálják megszüntetni. Legalább négyszáz tanítóva van szükség, hogy a népoktatást rendes mederbe terelhessek. A magyar tanároknak is nagy hiány mutatkozik a Vajdaságban.

az immár elodázhatatlan farsadalmi útiasok jelszavával vivja a harcot, míg a konzervatívok Churchill háborus érdemeit igekezik kiaknázni a választók megnyerése érdekében. Csak jellemzéstül emlitjük meg, hogy Lasky, az angol munkáspárt egyik vezetője a következőképpen fejezte ki az előnyöket, és a hátrányokat, amik Churchill jelenlegi helyzetéből adódnak: „Csodálatos kell adóznok annak a szerepnek, amelyet Churchill a háború megnyerésében betöltött. Hogy azonban neve megmaradhasson és csorbitatlanul bekerülhessen a történelembe, adjatok le-

hetőséget neki, hogy szabadságra menjen s könyvet írjon erről a háborúról”.

A berlini Sztálin-Churchill-Truman találkozó küszöbén nagyban folynak az előkészületek az „anyag” elrendezésére. A háromhatalmi megbeszélések főtárgya a békeértekezlet helyének, időpontjának és módozatainak megtanácskozása lesz. De fontos szerepet foglaj majd el a tárgyalások anyagában a Németországgal szemben való egységes eljárás módszer meghatározása is. E tekintetben ugyanis — mint a londoni „Times” megállapítja és

Marx Engelist és Lenyint ábrázoló bélyegeket hoz a posta forgalomba

(Bukarest.) A posta vezérlőszolgátsága közleményben jelentette be, hogy június 30-án különleges bélyegsorozatot hoz forgalomba. A felíras bélyeg az Általános Munkaszövetség közművelődési alapjának a támogatását szolgálja és annak jövedelmét a munkástömegek közművelődési szintjének a növelésére használják fel.

A bélyegsorozat három különböző értékű bélyegből áll: 1. 75 lej értékű postabélyeg, amire 425 lej külön díj járul. A bélyeg vörös színben Marx Károly képét ábrázolja. 2. 120 lej értékű postabélyeg 380 lejes külön díjjal. A kékszíni bélyeg Engels arcképét ábrázolja. 3. 155 lej értékű postabélyeg, amire 445 lej külön díj járul. Ez a barnaszíni bélyeg Lenyint ábrázolja.

E bélyegsorozatot tetszés szerint 30 napon keresztül rendes bélyegekkel párhuzamosan a belföldi és külföldi felblyegzésre lehet felhasználni.

A pénzügyminiszter az üzérkedők áhírtérjesztése ellen

(Bukarest.) Az arany árának emelkedéséről szólva, Durma Mircea pénzügyminiszter kijelentette, hogy az emelkedés az üzérkedők műve s azokkal a hamis hírekkel van kapcsolatban, amelyeket a pénzleblgyezésről, 10 ezer lejes bankjegyek kibocsátásáról s.b. terjesztenek. Ilyen helyzetben — mondotta a pénzügyminiszter — újolaj a leghatározottabban kijelentem, hogy a kormány pénzügyi politikájá változtatlan és a pénz továbbra is a szabad forgalom tárgyát képezi. A kormány-nak nincs szándékában semmiféle tillo rendelkezést hozni e tekintetben.

A pénzügyminiszter végül tiltakozott az ellen, hogy a közönségnek a kormány pénzügyi politikájába vetett hitét e mesterkedések útján megingassák.

Távolkeleti hadszíntér

Amerikai szupper repülőerőkök ma reggel nagy japán kikötőket támadtak. A jelentések szerint ellenséges vadászgépekkel sehol sem találkoztak és a légelhárítók tüze igen gyenge volt. A több, mint 450 repülőgépből álló erődből csak egy nem tért vissza.

A gyenge légelhárítás ellenére ma japán kommentátorok a légitámadásokkal szembeni japán stratégiáról beszéltek. Egyöntetien megjósolták, hogy Japánban a Szövetségesek partra szállása várható.

— Japán haderejét — mondják az amerikai tudósítók — most két csoportba igekezzek tömöriteni. Egyik a kiépített mandai szárazföldi vonal, a másik az öngyilkosságra készülő repülőerők. Ez utóbbiak öngyilkos támadásokra készülnek fel. Ez a körülmény érthetően nehéz feladatokat elé állítja a japánok ellen küzdő amerikaiakat.

Julius 10-ikéig meghosszabbították az ármegállapítási jegyzékek benyújtásának határidejét

Az árkormánybizottság a következő határozatát tette közzé:

Az 1945 május 31-iki Hivatalos Lapban megjelent 10.603 számú miniszteri rendelet 5. szakaszában írt határidőt 1945 július 10-ig bezárólag meghosszabbítottuk, hogy a kereskedők eleget tehessenek az abban előirt kötelezettségeiknek.

Ez a határidőmeghosszabbítás nem menti fel őket a többi kötelezettségeik alól az árnak az 1945 május 3-iki 349. számú törvényben írt feltüntetésére és ki-függesztésére vonatkozólag.

példákkal alátámasztja — a Szovjetszövetség az angol-amerikaiaktól eltérő irányadó nézetet képvisel. Így az angolok Hamburgban megakadályozzák a szakszervezetek működését, holott a szovjet megszálló hatóságok, megfelelő ellenőrzés mellett, egyenesen támogatják a munkásszervezetek működését. Hasonlóképpen az angolok nem tűnnek semmiféle politikai pártalkulatot az általuk megszállott területeken, míg a szovjet hatóságok szabad folyást engednek a valóban náciellenes szervezetek működésének.

(— rács)

Harc a szenvedés ellen

Milyen erőfeszítéseket tett eddig a Népvédelmi Egyesület a rablőháború sebének begyógyítására? — Mozgalom az ország erkölcsi erőinek ujjáépítésére

(Brassó) A Népvédelmi Egyesület tevékenysége hovatovább behalózza az egész ország területét.

Mialatt a gazdasági ujjáépítés a demokráta erkölcsével felszabadult országban a megújuló élet anyagi alapjait rakja le, a Népvédelmi Egyesület munkája az igazságtalan háború üfötte sebek begyógyításával az új élet erkölcsi alapjairól gondoskodik. Az erkölcsi alap pedig nem kevésbé fontos az anyagnál, a minden erkölcsi alapot nélkülözö hűleri háború a legfőbb bizonyosság erre.

Ezért meg kell ismernünk ezeket a sebeket és velük kapcsolatban a Népvédelmi Egyesületet ahol a kérdéseire az alábbi

Mindköz elismerése céljából munkatársunk felkereste a brassói Népvédelmi Egyesületet ahol a kérdéseire az alábbi válaszokat kapta:

Miből született meg a Népvédelmi Egyesület

Az emberi szenvedésből — volt a főmóvázás az első kérdésre. A Népvédelmi Egyesület munkájának első forrása az igazságtalanul üldözöttek szenvedése volt, akik az emberi szabadságért, igazságért, a felszabadulásért küzdöttek és szenvedtek üldözést, kínzást, bebörtönzést. A társadalmi igazság az üldözöttek el kellett látni orvosi, jogi és minden egyéb segítségével. Hozzájárözöttek hasonlóképpen. A hűleri rablőháború megindulása után, az ország egy része börtönre változott és különösképp meg sokasodtak az üldözöttek és velük a Népvédelmi Egyesület tennivalói is. Az ország demokratikus fejlődésének és haladásának mai harcosai, egy Gheorghiu-Dej, Luka László, Pauker Anna, Stoica Chivu, és még nagyon sokan az igazság harcosai közül e segélynyújtásnak köszönhetik, hogy egészségüket, munkájukat megtarthatták és most az ország egész népe szolgálatára áldozhatják.

Mindéz földalatti munkával mehetett csak végbe. Ez a munka szükségképpen egybeesett a fasisztaellenes harc tevékenységével. Ez pedig a szovjetellenes rablőháború megindulása után egyesítette az ország igazi demokratikus erőit, hovatovább terjedt és erőfeszítéseiben egyre növekedett. Ez volt a Népvédelmi Egyesület munkája 1944 augusztus 23-ika előtt. Ettől kezdve hatalmasan kiszélesedett a Népvédelmi Egyesület tevékenysége. Hovatovább behalózza az egész országot és annak határain túl is terjedt, ameddig csak a győzelmesen előnyomuló Vörös Hadsereg oldalán végre igaz célért harcoló román csapatok eljutottak a hűleri fennvid birodalmának határáig. Az egyesület csapatok után mindenütt elküldte az ország együttérző népének szeretetsomajait, gyógyszerét, könyveit, a szabadlőtt igazságot hirdető lapokat, amikkel a nép gyöngéd szeretete elárasztotta az igazság felszabadító harcosait.

A Népvédelmi Egyesület munkabeosztása és eddigi teljesítményei

Munkatársunk kérdésére a következő adatokat kapta tájékoztatásul:

Az eddigi munka két részre osztható — a háború előtti és a háború utáni munkára. A háború előtti tevékenység mibenlétét lényegében már megismertük. A háború után teljesített munka a következőképpen fejlődött:

1. Azután, hogy a börtönök és táborok kapui megnyitáltak, az igazságtalanul üldözöttek és hozzátartozók egészségi, anyagi, és erkölcsi támogatására az egyesület 8 millió 619.950 lejt fordított.

Sajnos, sokan teljesen megrokkantak, mert gyógyíthatatlan betegségek tette őket a fasiszta pokol. E szerencsétlenek eltartása és hozzátartozók támogatása további feladata az egyesületnek.

2. További feladat az igaz ügyért harcba szállt hadsereg támogatása volt, a „Mindent az arcvonalért, mindent a győzelemért” indított mozgalom keretében. Nevezetesen: A kórházakban ápoló sebesültek

meglátogatása és megsegítése élelmiszerekkel és egyéb szükséges adományokkal. E célra a Népvédelmi Egyesület 35 millió lejt fordított.

Ezen kívül az egyesület az átvonulókat részére katonatöthonokat, étkezőket, orvosi rendelöket és üdülőket rendezett be. A diadalmasan előnyomuló hadak utvonalaín.

Ugyanezen mozgalom keretén belül — miután a földosztás megindult és a hadavonult katonák nagy része földműves volt, — az egyesület nagy számban osztott ki gazdasági eszközöket, ígás marhát, vetőmagot elsősorban a sebesültek hozzátartozói, hadiövezgyek és árvák meg a többi háborús süllyöttek részére. Moldovában 100 millió, Északerdélyben 70 millió, Olteniában 50 millió, a Galai környéki öt megyében 25 millió, Prahovamegyében és a Zsilvölgyében 20—20 millió és a Bánáthban 7 millió lejt értékben.

Ugyancsak ezen idő alatt a harcér küzdő katonái részére az egyesület 600 millió lejt értékben küldött élelmiszert, gyógyszert, cigarettát, könyvet és egyéb nyomtatványt, valamint más szeretetadományokat. Ezen összegekből a Munkaszövetség 396.732.681 lejt és az egyesület bazárakciói 100 millió lejt juttattak, a többi pedig különböző adományokból folyt be.

Moldova és Erdély felségítésére az egyesület 1.500.000 kg. törökbuzát, 800.000 kg. petróleumot, 150.000 kg. cukrot, 5000 személyre való ruházatot juttatott és Moldova elpusztított területein több mint 100

népkönyvház hatvanezer személy részére biztosított az egyesület meleg ételt.

Tettek és tervek

Az eddigi teljesítmények kis részét képezik azoknak a feladatoknak, amik ezután várnak megvalósításra.

Ezek közül a legfőbbek:

1. Az elpusztított területek ujjáépítése és felszerelése, lehetőleg az emberi és társadalmi élet korszerű követelményei szerint.

2. Az árvák felkarolása és emberséges gondozása. Ök ma az egész nép gyermekei és a nép egészének reményeiségi kell, hogy legyenek. Az egyesület jelszava itt: Egyetlen árva sem maradhat gondozatlan.

3. Hasonló kötelesség a háború sebesülteinek, megcsontítottjainak és egyéb rokkantjainak emberséges gondozása.

4. A háborús elhurcoltak részére, akik visszatérnek, a demokratikus ország barátságos otthonát kell biztosítani.

Az egyesület átfogó kötelessége mindezeket úgy végrehajtani, hogy e munkarévén ujjászülésének az ország és népének erkölcsi erői.

A Népvédelmi Egyesület ennek elősegítésére harcolt hirdető az emberi szenvedés ellen ebben az országban, amelyben a demokrácia igazsága szerint a jövőben senkinek sem szabad szenvednie igazságtalanul bármilyen legyen neme, kora, felekezete, vagy nemzetisége.

Megújult erkölcsi erővel az ország és nép csak így fog tudni, immár érdem szerint is, szebb és jobb jövőt kiépíteni magának.

Illyés Gyula verse:

Mélység és magasság

Sülyledék, ránt a szomorúság,
mi magyar bánat s fájdalom,
most rajtam próbálja a súlyát.

Merfölk, de még láthatom:
mint a mérleg-rúd másik vége,
mint két vak pusztaságokon,

mint emelkedik fel a fénybe
dúltan, véresen is a nép,
életem maradék reménye.

Vigyelem le én minden bűnét
a mélybe szégyenét, kudarcát,
csak neki legyen menedék

és megváltás ez a magasság.

Julius 1: szövetkező nap

Julius elsején tartják meg országszerte a szövetkező napot. A falu és a város szövetkező napján a napon közgyűléseket tartanak, beszámolnak eddigi működésükről és körvonalazzák jövőd feladataikat.

A szövetkező nap megjelenéséig a falusi és városi dolgozók ki voltak szolgáltatva az üzorakereskedelemnek. Míg egyfelől elképzelhetetlen nagyságban halmozódott a töke, addig a másik oldalon millió és millió kisemimizett tengette életét egyik napról a másikra.

A gazdaságok korlátlan uralmát kezdték ki a szövetkezők. A szövetkezők a fősúlyt nem a hirtelen meggazdagodásra, a busás haszonra helyezték, hanem a dolgozók hathalós megsegítésére az áruzsorára letörésére.

A háború magával hozta a fekete kereskedelmet. Lelkiismeretlen kufárok élösködtek itt a dolgozó milliók rovására. A városok népe ide kényszerült a közszükségletű cikkek felvásárlására. Bármilyen összeget megadtak a másképp beszerezhetetlen dolgokért s ezáltal maguk a dolgozók lettek a fekete piac fenntartói.

A harcerekén elhallgattak a fegyverek, de a háború okozta gazdasági nehézségek még nagyon is éreztetik hatásukat. A népek felszabadítója, a dicsőséges Szovjetszövetség azonban itt is segítségére sietett a demokratikus átalakulás útjára lépett Romániának. A szovjet-román gazdasági egyezmény olyan nagymérvű gazdasági megsegítést helyez kilátásba, amelynek távlatát egyelőre fel sem lehet mérni. De ennek az új demokratikus gazdasági fejlődésnek csak akkor lesz sikere, ha a szövetkezők kivesszük belőlük részüket.

A harc a közösségért és a népért még csak ezután kezdődik. A bujkáló reakció nem adja ki kezéből utolsó fegyverét, a fegyvert a szövetkezőknek kell megsemmisíteniök. Ennek pedig egyetlen módja a dolgozók és a szövetkezők minél szorosabb együttműködése.

Vegyes lakosságú vidékeken a szövetkezők vár az együttelő román és magyar nép között a békés együttműködés kifejlésztése. A szövetkezőknek a megbékélés szolgálatába kell állaniök minden erejükkel, hogy a nép ellenségeinek a reakciósszovinszistának utolsó számítását is keresztülhúzza a győzelmes feltörő demokrátiának népakarat.

Julius elseje nagy számvetés az ország minden szövetkezőjének életében: mit tett eddig a népért és mit fog tenni ezután! A szövetkezőknek hűlet kell tenniök a dolgozók, a nép mellett, hiszen a szövetkezőt maga a népi közösség!

(s.b. gy.)

Mozaik

Kolozsvárról

A román—magyar testvériség gyújtópontjává lett az igazi hivatása magaslátára került erdélyi főváros, Kolozsvár. Munkahelyen, gyűléseken, sajtóban egyaránt versengve nyújtják egymásnak testvéri jobbukat a város magyar és román lakosai. Az új utcanevek, az utcákon, tereken megjelenő feliratok külső formájukban is Erdély két testvérnépének együttélését hirdetik.

Dózsa és Horea neve fonódik össze Kolozsvár fejtüvonalaín, mely a Szabadságot a vasutállomással köti össze. Ezt az utvonalat két szakaszra osztja a Szamos. Egyik része Dózsa György, a másik Horea nevet viseli. A két utvonalszakaszt a Dózsa György utcát és a Horea utat a Szamos feletti hid köti össze. Uj hid a régi romsáiból, mert a régi hidat a hűlerista banditák felrobbantották. De Kolozsvár sztahanovista munkásai legyöztek az anyagihiányt s az eszközhiányt, s most ott áll a város Szamos-elvasztotta két részét összekötö hid, Dózsa és Horea hídja, Dózsa és Horea népe életközösségének jelképe gyanánt.

A kolozsvári Egyetem sokat vitatott kérdése is megoldódott. Megtörtént, amit tízenötmillió román várt szívdobogva: a Ferdinánd király tudományegyetem vizsakapta bécsi döntés előtti jogait Kolozsváron. És a kétféle magyar óhaja is éppúgy beteljesült: megtörténtek a szükséges intézkedések, hogy a magyar egyetemi oktatás zavartalanul folytatódjék Kolozsváron addig is, amíg a kormányrendelettel létesített kolozsvári magyar egyetem épületei elkészülnek, megfelelő ideiglenes épületek és eszközök álljanak a magyar egyetem rendelkezésére, főképpen a Ferdinánd király egyetem megértö támogatásából és áldozatkészségéből. Csögör Lajos egyetemi tanár, Kolozsmegye alispánja az egyetemi kérdés megoldásáról tartott beszámolójában különösen kihangsúlyozta, hogy a magyar egyetem ügyének sikeres megoldása nagy mértékben a Ferdinánd király egyetem demokrata tanárainak köszönhető.

Az inkadrálás, vagyis besorolás is mindkét kolozsvári nép számára kielégítő módon történt meg. A mintegy 120 menekült városi köztisztviselőt sikerült visszahelyezni régi állásukba és ugyancsak sikerült megtartani a tisztogatáson átesett tisztviselök legnagyobb részét is, úgy, hogy a városi köztisztviselök nemzetiségi számaránya körülbelül megfelel a lakosság valódi nemzetiségi megoszlásának, mert a magyar anyanyelvű tisztviselök száma több, mint kétharmadát teszi ki a város köztisztviselőinek. A visszatért köztisztviselök a többi kolozsvári köztisztviselökkel együtt közös ismerkedési estet rendeztek meleg baráti hangulatban, melyről üdvözölő táviratot küldtek Groza Péter miniszterelnöknek.

Összinté barátságokra jellemző, hogy a meneküléslől visszatért román tisztviselök visszahelyeztetésük öröme elhatárolták ö román és ö magyar szegénygyermek felruházását. És ünnepélyesen kijelentették, hogy a Kolozsváron már kialakult demokratikus formákhoz igazodva, mindkét nép jogainak, nemzetiségének, nyelvének tisztelhetetartása mellett fogják munkájukat végezni. A tes vért hangulatból feszülő ismerkedési esten közös fogadalomná lettek a városi főjegyzöknek, Vörösmarthy idözö szavai: „Áld'ön vagy verjen sors keze, itt együtt élünk s együtt halunk kell”.

„PAPETÄRIA UNIVERSALÄ“

papir- és írószerkereskedés, papírraktár

Tulajdonosok: WEISZFEILER S. és FORIL GH.

Brassó, Hirschert-utca 6. Telefon 37-15

Nagy választék az összes papírárukban, írószerekben, irodai cikkekben. Üzleti papírcsokk, csomagoló-, szönyeg-, falvédö- és vajpapírok, tapéták, színes- és fehér papírszalvéták stb.

NAGYBAN!

KICSINYBEN!

Székelyek a pandurok között

Mit akar a Tudor Vladimirescu hadosztály? - Röhadnaggy lesz a kolozsvári magyar munkás

(Bukarest.) Románia újjászervezett hadseregének élharcos csapatát, a Tudor Vladimirescu hadosztály hős katonáit és tisztjeit is ott láttuk Bukarestben az Ekésfront országos nagygyűlésén. Ott láttuk ezeket az egyenruhába öltözött földműves és munkásfiukat a nép között, együtt ünneplve a kerges kezű földművesekkel, akik végre, sok évszázados lealáztatás és véres harc után szabadsághoz, szóhoz és földhöz jutottak.

Ez a csupa önkéntes, elszánt szabadságharcosból álló néphadsereg az elmúlt hetekben tért vissza az országba, s azóta élénk figyelemmel kísérik az ország belpolitikáját.

Eljötték a nagygyűlésre is. Itt ülnek körülöttem az ország legnagyobb sporttelepének nézőterén. Előttünk színesen kavargó az ország minden részéből összeverődött földművestömeg. Majd egyet-egy eljénzésbe kezdenek, amikor a Tudor Vladimirescu hadosztály földművesből lett főhadnaggy lép a mikrofon elé: „A Néphadsereg megküzdött a fasiszta haramiakkal, most itt bent az országban fog vigyázni, hogy a békés fejlődést sötétben bujkáló fasiszta maradványok meg ne akadályozhassák. Véraldozatunk az országban félreérthetetlen teljes demokráciát, a Szovjetszövetség népeivel pedig örök fegyverbarátságot és elválaszthatatlan szövetséget követel.”

Egyet-egy rokonszenvtüntetés következik, majd a hadosztály katonái eléneklik a hadosztály patgató indulóját. Én és barátom má vált katonaszomszédom közös felkésedéstünkben barátságos beszélgetésbe kezdünk. Biztatni kezd, hogy csak beszéljék magyarul, mert hiszen udvarhelyi származású és ő is magyar.

— Most, hogy a háború befejeződött, milyen feladat vár a hadosztályra? — kérdezzük az udvarhelyi pandurt.

— Mi nekünk — feleli határozottan — még nagyon sok tennivalónk akad az országban. Ahogy hazajöttünk a csehszlovák hadszínterről, azonnal megállapítottuk, hogy bár az ország fejlődése jó irányban halad, mégis nagyon sok az olyan sötétben bujkáló reakciós elem, aki vissza akarja fordítani a történelem kerekét, s aki sötét uszító aknamunkával akarja megsemmisíteni azokat az eredményeket melyet a Vörös Hadsereg oldalán annyi sok véraldozattal kiküzdöttünk. Nem fogjuk megvárni, hogy a többmillió emberáldozatba került békét bárki is veszélyeztesse!

A hadsereg legyen a nép hadserege!

Másik nagyfontosságú feladatunk — folytatja — az ország egész hadseregének hadosztályunk demokratikus szellemében való átnevelése. Az a hadsereg, amely a nép fiaiból áll, ne válik többé néhány kiváltságos nagyúr szűk csoportjának eszközévé, hanem legyen valóban a nép hadserege.

Ha pedig leszerel közülünk egyik-másik, az akit a mi hadosztályunk nevelt, arra odahaza is szükség lesz. Nem ismertünk a csatasorban sem, ezután sem fogunk ismerni nemzeti vagy osztálykülönbséget.

Itt hirtelen kemény, férfias hangja elakad, szeme megtelik pajos örömmel, majd felemelt kézzel a tömeg között hullámozó székely csoportra mutat.

— Igen — adok felvilágosítást — udvarhelyiek is vannak közöttünk. Ennek úgy megörvönd, hogy majd odarepül a lelétől.

— Mondja kérem — szorítja meg izgatottan a kezem — hol lehetne velük találkozni? Három éve egy kukkot sem tudnak rólam, szeretnék haza üzeni.

A zsebéből előhúzott jegyzőkönyvbe beírom a címet: Magyar Népi Szövetség, Bukarest, Intrarea Zalomit 6-8.

Műsz erdélyi magyar fiu látogatása

A beígért székely pandurra nem kellett sokat várni. Tisztesek, tisztelhetők és egy tiszt társaságában jött huzadmagával, mind csupa erdélyi magyar fiuval. Az ismerkedés rövid volt és egyszerű. A vadonatúj ruhás erdélyi szabad-

harcosoknak majd kiverte szívük a katonazubbony, ahogy a szép, kerek, ringójárású lányoktól uthotuk felől érdeklődtek. Nekünk kolozsváriaknak a tiszt személye volt öröm és meglepetés. Nem más, mint Veil Gábor kolozsvári munkás állott előttünk hadnaggy egyenruhában, aki a fasiszták börtönéből szabadulva, önként jelentkezett a Tudor Vladimirescu hadosztályba. Most cseh, szovjet és román kintutésékkal várja főhadnaggyi előléptetését, majd szabadságát, hogy feleségét és régi harcos társait meglátogassa.

Közben valaki beküldte, hogy mindenki sorakozzék, mert átmegyünk egy másik utcába, a helyi szervezet kertü műsoros ünnepségére. Pár perc múlva már kint menetelünk a Bulevardul Brătianu-élesan vág szét a széles utcában a földvári fogolytáborban született magyar nótá:

Derzi Sándor:

ÜDVÖZLET

Bármint vallasz, bármint tagadsz,
Magyarul vagy idegenül,
Arcunk egy hittől emberül,
Egy az ellenség, egy a harc.

Dühödhhetnek a bestiák,
Nem fog minket pusztító kard,
Itt ember jár, ki jól akar,
S azért is jó lesz a világ.

Győz a tettünk, győz a szavunk,
Győz az álmunk, mert győz az ész,
Győz a művünk, mert győz a kéz,
Győz az ember, ki mi vagyunk!

Érzem, hogy együtt vagy velem,
Érzed, együtt vagyok veled:
Öködbe szorult a kezed,
Öködbe szorult a kezem.

Fogarasi képek

A gyűlölet egykori tűzfészkében ma kezdi nyugt egymásnak a román és magyar demokrácia

(Fogarasi) Az egykori erdélyi fejedelmek városában lakó magyarságnak nem volt gyöngyölete az elmúlt fasiszta parancsuralom idején.

A felszabadulás után sokáig dermedten, tehetetlenül meredtek az új világra. Szinte nem merték hinni, hogy valóság. Lassan azonban megindult a város magyarságának demokratikus szervezkedése is. Bizonytalanul, gyengén, mondhatni óvatossággal. A város egyetlen számbajelölhető gyárában csak románok dolgoztak. Ezek halálra lenyúlással szervezték meg a demokratikus munkát. A magyarság, amely jórészt maradt szellemű kispolgárságból és osztálytalan emberekből áll, csak félve, tapogatózva indult el az új utakon. De van a fogarasi magyarságnak öntudatos munkásrétege is. A kezdeményezést ők vették a kezükbe.

Ez a számbelileg gyenge réteg teremtette meg Fogarason a Magyar Népi Szövetséget, amely ma már szépen dolgozik együtt a többi demokrata testvérszervezetekkel. Hibák, kezdeti nehézségek még ma is vannak. De ha a ma már erősen tűnőfélben levő bizalmatlanságot sikerül leküzdni, a fogarasi MNSZ egyike lesz a szórvány-magyarság egyik legerősebb szervezeteinek.

A szervezet keretében máris szépen fejlődő dalárda alakult, a női csoport lelkesen dolgozik egy napközi gyermekotthon felállításán, az ifjúsági csoport, melynek tagjai egyébként erős támaszai a Haladó Ifjak szervezetének, közművelődési téren tszorosra a MNSZ köré csoportosult. Általában a fiatalok talál a meg a leghevesebb érvekkel az igazi utat. A Józsa Béla Athenaeum kiadványait mohón kap-

Levegő a lobogó, megperdül a dob,
Szabadságos fiuk jól vigyázzatok.
Indulóra hangzik már a szó,
Félre, aki nem közénk való.

A kolozsvári nagygyűlésen jól megtanult és indulóvá avatott nótát pár perc múlva már a székely pandurok is velünk éneklik. A városos lakossága kerekre nyílt szemmel kíséri énekes csoportunkat, még egy-két halvány taps is elhangzik. A székelyek erre még bátrabban, a szabad ember boldog büszkeségével új nótába kezdenek:

Nem ismerünk, nem ismerünk ágas-bogas koronát,
Naplopóknak, csavargóknak ástót, kapát, boronát,
Legyen kerges annak is a tenyere,
Aki miatt nincs a népnek kenyere.

Balázs Péter, Kolozsvár

Az ünnep

új értelme

A világ szövetségi ünnepének napja nálunk ez évben új értelemmel gazdagodik és új tartalmat kap. Mindkettőt a demokráta felszabadulás hozza számára.

A szövetségi mozgalom gazdasági és gazdaság-erkölcsi téren természetesen rendeltetés szerint, a demokrácia iskolája kell, hogy legyen. Rá kell vezetnie az embereket nemcsak a társulás jelentőségére, erejére, hanem a népből fakadó és mindig csak a népi érdekeket szolgáló szervezkedés legfőbb társadalmi szükségére is.

Az első szövetségi mozgalom ezért indult meg annakidején és ezt a célt kívánta szolgálni. Megmaradt-e valon ennél a forrásnál és ugyanezen cél mellett?

A polgári társadalom egyéni nyereszkedésre alapozott rendszere valamennyi társadalmi intézményt, így a szövetségeket is beállította a maga sajátos céljai szolgálatába. A szövetségeket minden bürokratizáció, itt-ott hősies ellenállása is megtört azon hatalmas nyomáson, amivel az egyéni nyereszkedés gazdasági rendszere világsszerű ránehezedett a szövetségekre és akarva-nemakarva eltérítette azokat eredeti céljaiktól és rendeltetésüktől.

Uj út a szövetségek számára

Kanyargós, keservesen járható lett ezzel az eredetileg és természetből fogva nyílt egyenes szövetségi út. Jobbra-balra ott leselkedett a népek kizsákmányoló nyereszkedési rendszer gazdasági ingoványa, amelyen hány jobbra érdemes szövetségi törekvés és munka eredménye süllyedt el.

A nép azonban nálunk is hozzáfogott végre, hogy lerázza magáról a nyereszkedő elődsdi hadat. A demokrata összefogás Groza-kormány leguáiban hozott új gazdasági törvénye után igyekszik a termelés, az áruforgalom, az értékesítés, a közlekedés egységes szabályozásának és mindezek ellenőrzésének út fogaskerek módjára egymásba kapcsolódó rendszerével a népet kizsákmányoló nyereszkedés lehetőségét kiküszöbölni az országból. Ezzel a szövetségek is felszabadulhatnak az őket fojtogató nyomás alól és így végre szabaddá válhatnak az új eredeti, természetes céljaik megvalósulása számára.

Jól tudjuk azonban, az élet nem szépen egyengetett sétatert, hanem kemény küzdőtér, amelyen minden erőt megfeszítve valóban meg kell harcolni a céltért. A szövetségekre kettős küzdelem vár. Le kell küzdeniök a demokrácia ellen dolgozó áruzsorás nyereszkedők aknamunkáját. Ugyanakkor fel kell venniök a harcot a saját kerekük közt is dúló belső ellenségével. Ez a belső ellenség nyereszkedő céljait politikai aknamunkával párosítja. Itt bujkál meg a reakció, amely a demokraták álarca alatt akarja folytatni romboló munkáját. Ez a belső ellenség akarja ébren tartani a sovínizmust, hiszen ez olyan alkalmasnak bizonyult, önző, egyéni célok szolgálatára.

A szövetséget a népe

Mindenek felett pedig a szövetségeti munkának egybe kell fognia és így kell szolgálnia a széles népi tömegek termelési, beszerzési és értékesítési tevékenységét. A népet kizsákmányoló rendszer ezen a területen aratta eddig legdurább termelését. Az ország népének nyolcvan százalékát kitevő falusi lakosság mindeztől termelésében, és fogyasztásában egyaránt szabad zsákmány volt. Ez adta gazdasági erőt és alátámasztást a reakció mindenki félrevezető és kijátszó gyűlöleturalmának fenntartására.

A falu gazdasági életét egybefogó és a demokrata kormány által támogatott, most megindult új, hatalmas szövetségi mozgalom megvalósítása ad új értelmet és új tartalmat ma ebben az országban a szövetségi szemlének és munkának.

Ez a gazdasági újjáépítést támogató, népünket talpra segítő törekvés és annak őszinte vállalása tehát méltóvá minket ma, július 1-nek a világ szövetségi napjának megünneplésére.

Olvassátok és terjesszétok a Népi Egységet!

(t. b.)

A nyugati irodalmat kutató „Gorkij Világirodalmi Intézet”

Gorkij halálának évfordulója alkalmából a lapok többek között megemlékeztek a moszkvai „Gorkij Világirodalmi Intézet” munkájáról is. A megemlékezés annál is jelentősebb, mivel az intézet a leningrádi Világirodalmi Intézethez hasonlóan, nagyrészen a nyugati irodalmak kutatásának van szentelve, tehát azokat a kapcsolatok kutatja, amelyek a szovjet szellemi tevékenységét a világ több részének szellemi tevékenységével összeköti.

A „Gorkij Világirodalmi Intézet” 1932-ben alakult a nagy író munkásságának meggyvenesztendős évfordulója alkalmából. 1938-ban az intézetet a Tudományos Akadémia alosztályává alakították át. Jelenleg több mint ötven tudós dolgozik az intézet különböző osztályain. Az intézetnek négy szakosztálya van: a klasszikus orosz irodalom, a szovjet irodalom, a nyugati irodalom és az ókori irodalom szakosztálya.

Az intézet a leningrádi világirodalmi intézettel karöltve a világirodalom történetén dolgozik. A moszkvai intézmény most készítette sajtó alá az angol irodalom történetének hatalmas kötetét. Ebből a Shakespeare-t megelőző korszakot tárgyaló kötet már meg is jelent 1943-ban. Nemsokára kikerül sajtó alá az amerikai irodalom történetével foglalkozó kötet, valamint a görög irodalom története. Ugyancsak nemsokára nyomdába kerül a szovjet irodalom történetének egy kötet, valamint az északi népek irodalmával foglalkozó egy kötet.

A leningrádi intézet előkészületben levő új kiadványa közül három szintén megjelent már. Ez a három kötet az orosz irodalom történetét tárgyalja a legkorábbi kezdetektől a 19. század elejéig. A további kötetekből kettő a francia irodalom, míg a fennmaradó kötetek a spanyol és olasz irodalom ismertetésének vannak szánva.

Tudományos és irodalmi szempontból roppant jelentősége van azoknak a kutatásoknak, amelyek a moszkvai intézet a 19. és 20. század orosz irodalmának világirodalmi jelentőségére és ennek az irodalomnak a nyugati irodalomra tett hatására vonatkozólag végez. Ezek a kutatások fogják ugyanis feltárni azokat a kapcsolatokat, amelyek a világi és két roppant tája között fennállnak. A nagyjelentőségű munka első megvalósult terve a „Gorkij és a nyugat” című gyűjtemény lesz. Ugyancsak nemsokára megjelennek azok a kötetek is, amelyek Turgenyev és Tolstoj irodalmi művészetének nyugati vonatkozásait vannak hivatva kidomborítani.

A nyugati irodalmak nagy alakjainak megismertetése céljából az intézet hatalmas életrajzok megalkotásán is dolgozik. Rabelais és Dickens életrajza már nyomtatásra készen állnak. Milton, Voltaire, és Ibsen életrajzain pedig szorgalmasan dolgoznak az azzal megbízott kutatók és irodalomtörténészek.

A klasszikus orosz irodalom nagy alakjainak életrajzi ismeretése szintén az intézet feladata közé tartozik. Így munkában is van már Puskin, Turgenyev, Dosztojevskij, és Goncsarov életrajza. Ugyancsak tervezették Blok, Solohov, Leonov, Leonid, Fedin, Constantin és mások irodalmi tevékenységének tudományos módszerekkel történő feldolgozását és ismertetését.

Az intézet természetesen különös figyelmet fordít a nagy honvédő háborúk irodalmi visszatükrözéseinek kutatására. Így az 1812—15 évi háború valamint a most lezajlott világháború irodalmi visszhangjainak ismertetésével megbízták Pavlovskij egyetemi tanárt, akinek munkái nemsokára elhagyják a sajtót.

Az intézethez tartozó tudósok nem végeznek csak száraz irodalmi és irodalmi munkát. A nagy háború ideje alatt például több mint ezer irodalmi és irodalomtörténeti előadást tartottak sebesültek előtt különböző kórházakban és üdülőhelyeken.

Végül az intézet különös gondot fordít az új irodalomtörténet szemrevételezésére. Teljesen új és a tudomány oklevelén elnyerésére pályázó jelölt egyéni képességeinek figyelembevételével megszüntetett munkamódszereket alkalmaznak, hogy az eredmény minél tökéletesebb legyen és hogy a jelöltek minél nagyobb szabású ismereteket sajátíthassanak el a kiválasztott szakterület keretein belül.

Ahol résen áll a munkás-öntudat

Látogatás a brassói Scherg-posztógyárban

(Brassó) Tavaly ilyenkor az őrársüzem tetején még otromba nagy horogkeresztes zászló lobogott. A munkába sietőkre ma a vörös csillag mosolyog a gyár homlokzatáról.

A gyári bizottság irodájában lázas munka folyik. Simán, halkan és főleg gyorsan intézik el ügyes-bajos dolgukat a munkások. Nincsen fölösleges szőzaporítás, minden bajra azonnal akad orvosság.

A munkás nem rabszolgája a gépnek

Ebben a páratlan méretű üzemben mindössze 1130 munkás és munkásnő dolgozik. Mindent a gép végez. A kitűnően képzett, figyelmes munkásszonyok gyakorlati modulatokkal irányítják a gépek munkáját.

Vezetőm elmondja, hogy a múltban ezek a munkások gyalázatos bérékért, a büntetésektől való félelmükben dolgoztak. Valóságos rabszolgák voltak a gépeknek. Ha valamelyikük észszerűsíteni tudta a munkát, dehogys árulta el. Hiszen akkor egy csomó munkásszony maradt volna kereset nélkül. Ma ok járnak elől, ahol újításról van szó. A gyár hatalmas méretű főnödjében például maguk a munkások olyan munkarendet vezettek be, hogy a termelést hatalmas lépéssel javították mind minőségileg, mind mennyiségileg anélkül, hogy többletmunkát végeznének. Általában a felszabadult munkásság kitűnő érzékkel észszerűsíti minden vonalon a termelés munkáját.

Példáj, jóléti intézmények

Visszatérően a gyári bizottság titkára, Voina Aurél megmutatja az üzemi jóléti intézményeit. Az étkezdé hatalmas, munkáséletet ábrázoló falfestményekkel és jelzőszavakkal díszített előcsarnokából nyílnak az éttermek, ahol naponta ezer munkás és munkásnő étkezik. A tágas, ragyogóan

Vinár, a munkásságnak az igazgatóság méltó kirendelt megbízottja vezet végig a gyáron, amely már a régi békevilágban is a legjobb szövetekkel látta el egész Délkelet-Európát.

A hatalmas műtermekben fűlsikeitőn csattognak a szövőgépek. Más helyen az orsók ezrei peregnék. Van hely, ahol egyetlen munkásnő ügyel a bonyolult gép minden lélekzetvételére.

tiszta konyha is „gépesítve” van. Csupa nőfehér zománc és nikkal csillog mindenfelé. Csak a terjengő finom étel illata árulja el a konyhát. Kétszáz lejáró kitűnő, kettősfogas ebédet esznek itt a munkások. Nagy szó, ha meggondoljuk, hogy a munkások legnagyobb része nő, aki most nem kénytelen még éltel főzni, mikor este fáradtan tér haza a munkából.

A törvény által előírt ellátási intézmény most van alakulóban, de a munkásság már régen megalakította ellátó szervét, ahol élelmiszereket, talpat, zsigart, cipőt és egyéb közszükségleti cikket osztanak ki a dolgozók között méltányos áron. Arról is gondoskodtak, hogy a nehéz munkát végző, vagy egészségtelen, poros helyiségben dolgozó munkások naponta fellétsz triss tejet kapjanak.

A gyár nemrégiben létesített gyermek és csecsemőotthona, amelyről lapunkban annak idején részletesen beszámoltunk, kitűnően működik. Héttagú szakképzett gondozó és segédszemélyzet fűtsz gondlalt ügyet a munkásság apróságaira. Az általános ellenőrzést Tamás Rózsa és Sulica Maria végzik.

Megfigyeltük, hogy csupa mosolygó nő dolgozik a gyárban. Ha otthon nem nehezedik a vállaira a fűzés és gyermekgondozás terhe, nem teher nekik a munka.

Világosság, haladás, művelődés

Ezeröttszáz kötetre rugó román-magyar könyvtárunk van, amelyet Arineanu és Borbáth Julianna kezelnek. Elmondják, hogy hetenként 150—200 könyvet adnak ki, de mindelőzni kívánók száma rohamosan nő. Ami haladásjellemű könyv eddig megjelent az mind megvan a könyvtárban. A Népi Egységből és a Scantélaból 160—160 példány, míg a Drum Nou-ból 60 példány fog el naponta a gyárban. De van kitűnően szerkesztett fali újságjuk is. A bejárat mellett elhelyezett izléses tábla egyik oldalán román, másik oldalán magyar nyelvű fali újság van. Sokan olvassák és sokan írják a fali újságjuk részére. A román nyelvű lapban versek is vannak. Ez különben mintha valamivel jobb is lenne a magyar irodalmi társul.

A gyár egyik büszkesége a két fűzőgyűrt. A román és magyar nemzeti fűzősok a nemrégiben megkötött Anyák Napi ünnepélyen tomboló közönségsiker arattak. A Cseh Ferenc felelős vezetésével működő céllövő, könnyűvű átfűzők, repülőlabdázó és asztali tenisz csoportok is szépen fejlődnek.

Munkásság a földművesekért

A tavaszi vetési hadjárat támogatására egyedül a Scherg gyár munkássága 1 millió 476.200 lejű gyűjtött. Ez az összeg a többi szakmabeli gyárak gyűjtésével együtt 2.298.400 lejre emelkedett, amely összegből a munkásság 51 kapológépet, 20 ekét, 1 vetőgépet, 4 burgonyaszédelépet és 17 kézikapológépet juttatott a földművelő földműveseknek. A gazdasági eszközöket Carpanis, Tafrang, Bodola, Keresztvár, Megyáros, Dobol, Băstălești, Akoloboly és Bodza községekben osztották szét.

De a földművelés és a falusi dolgozók közötti kapcsolat ezzel nem szűnt meg. A szerszámjavító csoportok után sorra látogatják a falvakat a közművelődési csoportok is. Volkány, Holfák, Feketehalom, Zajzon, Bodola, Keresztvár,

hasszon a munkássághoz. Megengedték.

— Rossz voltam a munkásokhoz, görömbös és szivtelen — kezdte vallomását a mester, — bűntettem, földöztem mindenkit aki nem tartozott a német fajhoz. Nem tehettem másként. Életem javát itt töltöttem el, ha nem így teszek, elvesztem az állásomat... Kleisch mérnök, a személyzet főnöke rendelte el így. Ő volt az, aki a vállalatban a hitleri szellemet képviselte. Elvakultán gyűlölt mindent, ami nem német. Előtte csak a német volt ember, a többi csak alacsonyabbrendű faj, aki az „új rendben” csak legfeljebb rabszolgá lehet. Ő vezette be a gyárba a német katonaszellemet és fajgyűlölet mérget.

Végül könnyezve kért bocsánatot a munkásságtól. A munkások megbocsátottak neki. Mint mondják, nem hiába.

A munkásság egészséges szellemet visz a gyárba

Nem érdekelt az sem tudni, hogy a vállalat igazgatósága, miután a munkásság Kleisch mérnököt a gyár kötelekéből kizárta, a vidombáki „Corona” gyár igazgatójává nevezték ki, amely szintén a gyár érdekeltje. Most is ott van. A köpenyget természetesen megörödi a ta.

Itt tudom meg, hogy a gyári bizottság rendkívül szigorú ellenőrzést gyakorol a termelés felett. Nem tűri, hogy a szövetbe silány anyagot szójjenek, gondosan vigyáz, hogy a gyárból kikerülő áru kifogástalan legyen. Az üzemi bizottság tudta nélkül egy méter szövet sem kerülhet ki a gyárból. A termelvény most már elsősorban az ország dolgozóinak ellátási intézményeit látja el szövettel, a munkás és földműves szövetkezetek és végül a becsületes kereskedők, akik biztosítottak jelennek arra, hogy az áru nem kerül a fekete kereskedelemből.

Igy gondoskodott a gyár munkássága arról, hogy a Scherg szövet, amely eddig csak Délkelet-Európa városainak legelőkelőbb kirakataiban díszelgethetett, most hozzáférhetővé váljék a széles dolgozó tömegek számára is.

Tiboldi Béla

Elfojták a dunai hidak felrobbantóját

Budapestről jelentik: Nemrég a szövetségesek elfojták Wöhler és Friesler vezéréredekeseit. A magyar kormány most ennek a két német katonatisztnek a kiadását kéri, mivel Wöhler volt 1944 október 14-től kezdve a magyarországi német haderők főparancsnoka, Friesler pedig a Budapest és Budapest környékén harcoló német hadosztályok vezetője. Mivel általában a háborús bűnöket azoknak az államoknak szolgáltatják ki, amelyekben leginkább követték el a terhek rőtt háborús bűncselekményeket, a magyar kormány ezen az alapon fogja kérni a szövetségesektől a két magasrangú tiszt kiadását. Ők voltak ugyanis a legkövetlenebbül felelősek azért, hogy Magyarországon és elsősorban Budapesten minden hadműveleti indok nélkül oly szörnyű rombolások és pusztítások történtek. Wöhlernek egyébként része van Bajtcsy-Zsilinszky Endre kivégzésében is, Friesler pedig Budapest teljes körlikerítése után minden megmagyarázható ok nélkül adott parancsot a Dunahidak felrobbantására.

Rövid-galanteri-kötöttárú

stb. nagyban és kicsinyben, nagy választékban

WEISZFEILER

Testvéreknél

Brassó, Piața Libertății Nr. 27.

Telefon: 11-71.

Tudja-e hol vehet alkalmi áron házat, telket? Tudja-e ki által adhat el gyorsan házat, telket? Tudja-e hol kaphat díjmentes felvilágosítást? Olvassa-e a kirkatunkban levő ársakat?

Ha nem, keresse fel a

VISCONTI

ingatlan-irodalmi irodát

Brassó, Weiss Mihály-u. 6

Irodai telefon 15-99, lakás 15-98

Németek a hidon

A Gellérthegyről nézem a várost. Opálos korányári napsütés ragyog a tornyokon és kupolákon. Alattunk a hegy szürke szikláit halványzöld fátvállal vonják be a bokrok és folyondárok. A szél hárít és bodzabokrok illatát hozza. Mélyen, lent a hegy tövében, a fényesre tiszított utcákon, mint apró játékszerek, gépkocsik száguldanak és sárga villamoskocsik csilingelnek. Itt, a hegytetőn úgy érzem magam, mint egy óriás. Csak le kell hajolnom egy kicsit a magasból és megérinthetem a ragyogó paloták tetejét, megmármáram az ujjamat a Duna lágy, olajos hullámaiban.

Mint kedves ismerősöket üdvözlő a szemem a város tarka mozaikjából kimagasló épületeket és tornyokat.

És a Duna!... Mint egy kék selyemöve a város tarka ruháján. Nehéz vontatógőzcsók és uszályok sora uszik lefelé a vizen. Ha a hidakhoz érnek, bevonják kéményeiket és fekete füstfelhőt terítenek a vízre. A hajókúrt rekedt bögését vidáman visszahangozzák a budai hegyek. És milyen szépek a hidak! Messze fent a Margit-hid, vagy ahogy egy költő elnevezte: a „Királylány hídja”, a méltóságos Lánchíd az országlalakkal, a Ferenc József híd. Mint egy nagy aranyzavarány, egy iven öleli át a Dunát. És a hidon mennyi ember. A szél vidáman fújja a nők könnyű ruháját, a férfiak a kalapjukat fogják. Hogy változik hullámzik és él minden!... A kilátó vas-korlátján diákok könyökölnek. Egy kócoshajó lány dudolni kezd: „Egy édes boldog pesti nyár...” De talán nem is olyan boldog. Esténként fényoszlopok kutatják az eget. Háború van.

Aztán egyre idegenebb lesz a város. Az utcán német katonák menetelnek. A kávéházakban és divatos éttermekben csak német katonákat látni. Az üzletekben német katonák vásárolnak. Német tobagók, német szavak, s mi úgy érezzük magunkat, mintha mi lennénk az idegenek. A város arca megváltozik. Bombatámadások sebhegyei éktelenkednek mindenütt. A németek aláaknázzák a hidakat, amelyeket ezen túl szoronyos német katonák őriznek. Egy nap a levegőbe repül a Margit híd. Szombat délután van. Az emberek százai igyekeznek át a hidon. Zsúfolt villamosok, gépkocsik, anyák gyermek kocsikkal. A robbanás ereje feldobja őket a levegőbe, aztán az embereket, gépeket és hídterméket elnyeli a víz. Az újságok hallgatnak. Az emberek szájáról-szájra sut-fogják: — A hidat aláaknázták német katonák nem vették észre egy magasfeszültségű áramvezeték és ez okozta a robbanást. — Biztosat senki sem tud. Nem indítanak vizsgálati eljárást, nincsen számonkérés. Csekélység. Mit számít az a néhány száz halott!

A nyilas vezetőknek más gondjuk van. Új felszavakkal és tisztelősi formákkal lepik meg az embereket. A nyugtalanság fokozódik. Esténként már látni a felvilágosított ágyutüzeket. A Kossuth Lajos utcában és az Apponyi-téren tankcsapat készítenek. Az emberek kezdenek kétségbeesni. — Mit akarnak Budapesttel? Ezt a várost nem lehet elpusztítani! Ez a város az ország szíve! Valami csodának kell történnie! — De csodák nincsenek! A rádióban egy nyilas előadó kijelenti, hogy ebben a háborúban nem számítanak városoknak. Éjjelenként a hidakkal álmodom. Az őt álló német katonákkal viaskodom, hogy megakadályozzam a robbantást. Reggel, amikor a hidon megyek keresztül, a gyűlölet fojtogatja a torkomat. Karácsony napján látom utoljára a város régi arcát. Le-költözünk az óvóhelyre...

Hetek múlva lázasan és éhesen jövünk ki a levegőre. Azt hisszük, hogy valami rossz álom kinez bennünket. Úszók, rom, kocsironcsok és halottak mindenütt. Az emberek rongyosak, elvadtak, az arcuk szürke a pincéletől. Az egyik sarokban egy dögölt lövő vasgátlak. Nem törődnek a rajta lakmározó puffadthasú macskával. Enni akarnak. Egy csontlázasztó, rongyosba burkolt asszony nagy papírdobozzal a hóna alatt vándorol. — Tessék segíteni! — kéri, — olyan gyenge vagyok. — Mi van benne? — A gyermekem. Az óvóhelyen született, de nem tudtam szoptatni. Most víszem a temetőbe.

A tereken frissen hantolt sírok és lécekből tákoló keresztek. — A hidak! — jüteszembe. — Mi van a hidakkal? — Talán csak nem robbantották fel, hiszen be voltak minden oldalról kerítve. Semmi értelme se lett volna. — Sietek a Duna part felé. Még egy utca és rögtön ott vagyok. Nem merek felnézni!... A szépséges hidak, mint tört kis játékszerek, a karsú ívek a vízben, csak a megrongált hidók meredeznek.

Budapestet újja fogják építeni. A szovjet katonák kitarító szorgalommal kijavították a Margit-hidat, és Ferenc József hidat. A hídfőn Szfálin tábornagy képe apai melegséggel néz a városra. A piros zászlócskák új reményt keltenek az emberekben. A romok helyén új várost építenek és a régi Budapestet el fogják felejteni. De a kihuzott szurronnyal őrtálló önhitt és kegyetlen német katona bűnt soha!

Sipos Bella

A harmadik világháború?

Van valami gyermekes vonás is a reakciós és fasiszta emberek lelkiületében. — Olyanok, mint a vásott gyerek, aki, miután alaposan megleckéztették, arról ábrándozik, hogy ellenségei öre mennek egymással csak azért, hogy kaján kárörömben legyen része.

Ez a vágyálom ott kísért minden kimonodott szavuk mögött. Ezzel a „csodafegyverrel” szeretnék újra fejtegetni állítani a világot. Mint egykor a csillagjós, figyelik a „jeleket”; sorról-sorra, betűről-betűre végigbongészák a lapokat, beolvassák a betűk mögé a maguk titkos óhajait, s ilyenkor újra elégedetlen pillantanak be a szabad demokratikus világba s felvették lehorgaszott fejüket.

Jellemzőül el akarok mondani valamit erről a suttogó aknamunkáról. A dolog azon a napon történt, amikor a lengyel kérdésben Moszkvában történt megállapodás révén teljes lett az összhang a szövetségesek között. Azon a napon, amikor San Franciscóban az új békebiztosító szervezet, az Egyesült Nemzetek, alapokmányát nyilvánosságra hozták.

Tehát ezen a kétszeresen nevezetes történelmi napon valaki odahajlik a fülemhez és halk hangon, nehogy valaki meghallja, kéri: „Igaz, hogy megint „baj” van? Megkezdődött a harmadik világháború?”

Nem tudtam az első pillanatban, hogy nevessek-e, vagy bosszankodjam. „Ki mondta ezt a „szenzációs” hírt?” — kértem. Válaszként hallok egy ismeretlen nevet, aki — a híradás igyszól — egyik „beavatott” rokonától szerezte be az értesülést.

És sajnos, még mindig sokan vannak ezek a „beavatottak”, akik a csillagokból éppen úgy jósolnak, mint ahogy annak idején Hitler is ama bizonyos wálhallai Gondviselés tolmácsa akart lenni. Valamennyien tudjuk, milyen eredményei.

Ezek a „beavatottak” ama sötét reakciós erőknél a szolgálatában állnak, amelyek ma is rémségekkel szeretik tele-tömöködni az emberek fejét, hogy titkos gáncsvetéseikkel megakadályozzák az igazi demokrácia kiteljesedését. És mi hiába tudjuk, hogy ezeknek az erőknél végleg befellegzett és a gyászos múlt többé nem térhet vissza, megmarad a kötelesség: harcolni minden eszközzel a végsőkig azért a demokráciáért, amely megváltotta az emberiséget a réa zudított tömegtelen szerezésségtől és szenvedéstől. Harcolni azok ellen, akiknek egyedül volt hasznuk a zavarkeltésből és a népek egyetemeskedéséből, most pedig ezt a hasznát félük.

Karács Andor

Jugoszláv lap Magyarország demokratikus átalakulásáról

(Belgrád.) A Jugoszláv Kommunista Párt Belgrádban megjelenő központi lapja, a „Borba”, „Magyarország a demokrácia útján” cím alatt nagyjelentőségű cikket közöl.

„A fasiszta Magyarország mindörökké eltűnt a történelem színpadáról — írja a lap. — Új, demokratikus Magyarország születik. A győzelmes Vörös Hadsereg csapásai alatt széthullott a magyar reakció fasiszta uralma és megsemmisültek azok a kikkéek, amelyek Magyarországot Hitler katonái és gazdasági támaszpontjává tették a Szovjetszövetség ellen indított háborújában.

A Vörös Hadsereg magyar területen és Budapest utcáin leszármolt a magyar reakcióval és védőivel: Hitler divízióival. A felszabadító Vörös Hadsereg lehetővé tette, hogy a magyar nép kiszabaduljon

árlóinak gyilkos szorításából és huszonötévi ellenforradalmi elnyomás és terror után elindulhasson azon az úton, amelyen felépülhet a demokratikus és szabad Magyarország.

A magyar nép megkönnyebbült és a jobb jövőbe vetett hittel fogadta a Szovjetszövetséggel kötött nagylelkű fegyverszünetet. Ez adta meg a magyar demokratikus átalakulása alapját és Magyarországnak valóban el is indult a népiuralom útján.

Az ut — fejeződik be a cikk — amelyen a mai Magyarország halad, a demokratikus szellemű nemzeti újjászülés útja. Ez kedvező korszakot nyit a Szovjetszövetség és Magyarország viszonyának alakulásához, de ugyanakkor Magyarország és a szomszédállamok barátságos kapcsolatainak megteremtéséhez is.”

A szerkesztő üzeni:

Munkás és földmives olvasóink figyelmét ismét felhívjuk arra, hogy az elmúlt évtől kezdődően lapunk immár kétszer jelenik meg hetente nyolc oldalon. Ez az újítás lehetővé teszi, hogy a Népi Egység mostantól kezdve fokozottabb figyelemmel kísérje a magyarság széles tömegeinek életmegnyilvánulásait és ezeken a megnyilvánulásoknak nagyobb teret engedjen hasábjain. Olvasóink már megelőző nyolcoldalas számunkban is tapasztalták, hogy szerkesztőségünk lehetőség szerint olyan tárgyak feldolgozását tűzte ki feladatának, amelyek falusi és városi dolgozóinkat közelről érdeklik. Rovatvezetőink azonban arra kéri, kőt elvárják olvasóinktól, hogy kérdéseikkel, kívánságaikkal, ötleteikkel minél sürrebben keressék fel a szerkesztőket, amely minden véleményét komoly megfontolás tárgyává tesz és minden kért szívesen teljesít. Itt vár különösen nagy feladat gyári és falusi levelezőinkre. Nekik kell hangot adniuk az olvasók széles rétegében a lap iránt felmerült kívánságoknak. Ők közlik majd velünk azokat az ötleteket, amelyek a lap tekintetében megszületnek. És ők írják majd nekünk azokat a gyári vagy falusi leveleket, amelyeknek közlését a szerkesztőség elsőrendű feladatának tekint. Kérjük a gyári levelezőinket és a MNSZ falusi szerkesztőit sajtómegbizottait, hogy tudósításaikkal most már gyorsabban keressenek fel bennünket. Annál is inkább, mert a szerkesztőség azzal a gondolatokkal foglalkozik, hogy a legjobb gyári és falusi levelezők között értékes dijakat osszon szét. — V. A. Oklánd. Cikkét köszönettel vettük és némi módosítással megelőző nyolcoldalas számunkban közöltük is. Örövendénk, ha hasonló tárgykörből, avagy a falu kérdéseiről írott rövid írásaival még felkeresne. Cikkét írja a papír egyik oldalára, két sorokos, vagyis ritka gépirással. — K. G. Alsórákos. A tudósítást köszönjük. Kérjük, olvassa el első üzenetünket és annak szellemében többször is keressen fel bennünket közléseivel. — S. S. Brassó. „Szabadság” című cikke tulajdonképpen elvont. Tele van mitológiai és történelmi célszavakkal, amelyeket igen kevés olvasó értene meg. A kor stílusa egyébként is a világosság, közérthetőség és egyszerűség. Még a legnehezebb költők is így írnak manapság. Kísérletet meg én is. — Készöntelítz község sajtóbizottságával közöljük, hogy legnagyobb sajnálatunkra nincs módunkban a kért közleményt rendeltetési helyére juttatni. Magyarországgal meg nem állott helyre a rendes postai forgalom, noha a demokráta Groza kormány bizonyára ebben a tekintetben is intézkedni fog és így mi sem állunk összekötöttségben az ottani demokráta lapokkal, ahol a kért közleményt el lehetne helyezni.

Cs. A. Brassó. „Béke” című versét igaz jóindulattal és őszinte érzéssel fűti. Ez azonban még nem elegendő. A versírás nem könnyű mesterség. Általában csak azok tudják, akik erre születtek. Már tudniillik a költők. — Molnár György, MNSZ elnök, Csikdánfalva. Idézzük leveleiből: „... hogy van az, hogy Csikmegye nagyrésze magyar anyanyelvű és mégis román kényvényeket követelnek egyes hivataloknál. Nem vagyunk mi sovinszták, de azért elvárjuk a tisztviselőktől, hogy ők tanulják meg a nép nyelvét és nem fordítva...”. Ezt a kérdést nem szabad így feltélni. A nemzetiségi törvény kifejezett intézkedéseket tartalmaz abban a tekintetben, hogy olyan helyeken, ahol az illető nemzetiség megfelelő számarányt ér el (így például a magyarság Csikban), a kinevezett tisztviselőnek birnia kell a nemzetiség nyelvét, azonkívül pedig a közigazgatás köteles figyelembe venni a nemzetiség nyelvén megszerkesztett kéréseket és folyamodványokat. Ne feledjük el azonban, hogy ebben a pillanatban még átmeneti időket élünk. A demokráta összefogás Groza kormányának, bármilyen jóakaratu is legyen egyébként, nem áll rendelkezésére olyan képzett tisztviselői kar, amely a fentidézett törvény minden rendelkezésének megfelel. Ezt a kérdést is, mint sok hasonlót, az idő hamarosan orvosolni fogja s a kormány gondoskodni fog olyan tisztviselők kiküldetéséről, akik a nép nyelvét is beszélik s akik képesek a lakosság anyanyelvén megfogalmazott beadványok elintézésére. Addig is azonban okossággal és békéltetésesség szellemében kell az előadott eseteket elintézni, mert csak így segítjük elő a demokráciát. Ez persze egy pillanattal sem jelent jogfeladást. Ragaszkodunk törvényben megszabott jogainkhoz és ahol vissza-déseket tapasztalunk, azokat jelentünk kell felsőbb szervezeti hatóságainknak, a megyei szervezetnek s azon keresztül a központnak, hogy végül az illetékes kormányzatszerveknél lehessen orvoslatot találni. Mert bármi is történik ilyen tekintetben, az rendszerint csak a helyi jelenség, amit a kormány, a mi Groza-kormányunk minden bizonnyal orvosol. — B. I. Brassó. Teljes mértékben osztozunk véleményében. Másoros előadásaink rendén bizony még ma is legtöbbször a régen levitelt német „Gesang-verein-dallamokat halljuk meg a magukat haladóknak nevező énekegyüttesek ajkáról is. Északerdélyben a helyzet vigasztalóbb. Ott ugyanis Kolozsvár és Marosvásárhely fokozottabban énekkari kultúrája hat a környék dalköreire és ott már rájötték arra, hogy vannak például Kodály-kórusok, vagy a Kodály követőinek énekkari szerzeményei, amelyeket elő lehet adni a „Mi zengi tul a bércet...”-e-lehet szörnyűségek helyett. Délerdélyben de különösen Brassóban azonban nem akarunk tudomást venni a világ fejlődéséről. Kiss Péter, a csernátalusi evangélikus lelkész kitűnő ismerője a korszerű magyar zene kérdéseinek és különösen énekkari tekintetben tudhat Önnek felvilágosításokkal szolgálni. Forduljon hozzá. Szerkesztőségünknek is megvan Kodály „Vegyesszárk” című művének II. kötete és ebben megtalálhatja Berzsenyi „A magyarokhoz” című ódájának megzenésítését, amelyet a kolozsvári ifjúsági énekkarok oly nagy sikerrel adtak elő a MNSZ országos nagygűléseknél megnyitáson.

A nő, aki súlyt helyez

arcbőrének
üdeségére

DRESS
KRÉMET

használ, amely bájosá teszi arcbőrét, a
ráncokat kisímitja és ujak képződését
megakadályozza.

HIREK

NÉPI EGYSÉG

Szerkesztőség: Str. Argintarilor (Otvos-u.) 16, Tel. 17-53
Kiadóhivatal: Piața Gh. Enescu (Rózsás-ter) 2, Tel. 22-69

Előfizetési díjak csak postai kézbesítéssel:
Egy hónapra 750 lej. Vállalatok, intézmények és hatóságok részére évi 20.000 lej

Naptár

Vasárnap, 1945 július 1. A nap 4 óra 7 perccor kel és 8 órákor nyugszik. Kat.: Jézus sz. véro. Prot.: Tibold. Ort.: Coana és Damian. Zeidő: 5705 év, Tamuz hó 20.

Hétfő, 1945 július 2. A nap 4 óra 7 perccor kel és 8 órákor nyugszik. Kat.: Sárlos B.-A. Prot.: Ottokár. Ort.: B. A. mese. Zeidő: 5705 év, Tamuz hó 21.

Brassói mozgóképműsor

Aro: Zeuszanna. **Astra:** Az ember, akit meg kell ölni. **Capitol:** Tengerészek (szívet film). **CFR** filmszínház: Az igazi dicsőség. **Corso:** Csalódás (magyar film). **Lumina:** A pörüljárt milliomos. **Redut:** Nick, az úriember.

Szolgáltatás győgszertárak Brassóban
Szombat: „Az aranyalhoz”, Neustädter, Szabadságtér 5.

Vasárnap: „Az arany oroszánhoz”, Schneider, Kapu-utca 15a.

Hétfő: „Az arany kereszthez”, Lukas, Vasut-utca 20a.

— A brassói református egyház közleményei. A július 1-én, vasárnap tartandó Magyar Népi Szövetség erdei ünnepségére való tekintettel ezen a napon a belvárosi templomban az istentiszteletet reggel 8 órákor tartják meg, a külvárosi templomokban pedig az istentisztelet ezen a napon elmarad. — A vasárnapi istentiszteletet rendje egyébként a következő: A belvárosi nagytemplomban délelőtt 10 és délután 6 órákor, a Deresty uti imaházban délelőtt 11 órákor és a gyár uti imaházban délután 4 órákor tartanak istentiszteletet. A Szentpéteri uton lévő imaházban légítámasz okozta rombolások miatt egyelőre nem lehet használni istentisztelet céljára. — A vasárnapi iskolai nevelést és gyermek-istentiszteleteket a belvárosi templomban tartják minden vasárnap reggel 9 órákor. — Hétköznapiokon az ifjak részére minden szerdán délután 6 órákor, nők részére csütörtökön délután 5 órákor és mindenki más részére szombaton délután 6 órákor tartanak istentiszteletet a belvárosi templomban. — Egyben kéri az egyházat, hogy az egyház és iskolafenntartási díjakat pontosan fizessék be, valamint a sirhelyek után járó szabályszerű illetéket is egyenlitsék ki, mert ellenkül semmiféle egyházi bizonyítványt nem szolgáltatnak ki. Végül kéri, hogy a lakás-változtatást is jelentsék be.

— Meghívó. A brassói Schiel gyári Munkás Testnevelő Egyesület labdarúgó szakosztályának vezetősége ezúton értesíti játékosait, hogy hétfőn, július 2-án délután 4 órai kezdettel értekezletet tartanak, amelyre valamennyi játékos megjelenése kötelező.

— Nem változik a lakbértörvény. Egyes lapokban megjelent híradásokkal szemben az igazságügyminisztérium felelős körei kijelentették, hogy az 1945 május 3-án megjelent lakbértörvény 37. szakaszának módosítása tekintetében még nem foglaltak állást.

— Az Encián Természetjáró és Testnevelő Egyesület felhívja valamennyi tényleges és pártoló tagját, hogy vasárnap reggel természetjáró, vagy tornaöltönyben jelenjenek meg az egyesület Hosszu utcai helyiségében, ahonnan menetoszlopba fejlődve, testületileg vonulnak a MNSZ erdei ünnepségének színhelyére. A vezetőség a tagok pontos megjelenését kéri.

— Tilos az utcai legeltetés. Az utmenti ültetvények megvédése érdekében a belügyminisztérium körrendeletet adott ki, valamennyi alantás szerének, hogy tiltsák be az ut menti történő legeltetést.

* Ügyvédi hír. Dr. Dobribán V. László ügyvéd Csikszereán Rákóczi u. 25. szám alatt ügyvédi gyakorlatát újra megkezdte.

Kik lehetnek az „Esti Tanfolyam” hallgatói?

A feltett kérdésre könnyű válaszolni: mindenki, aki magyarul tud és tanulni akar. Talán jobban tesszük fel így a kérdést: ki legyen a július 5-én induló „Esti Tanfolyam” hallgatója?

Erre a kérdésre egy nagyon érdekes számhasznalással tudunk válaszolni. A „Népi Egység” egyik olvasója rendelkezésünkre bocsátott egy évi beszámolót, amelyet évtizedek, 1912 óta megőrzött. Olvasónk ebben az időben hallgatója volt egy Budapesten rendezett Munkás Szabad Egyetemnek, melynek tanrendje és összeállítása nagyjából megfelelt a Magyar Népi Szövetség által rendezett Esti Tanfolyam tanrendjének és tanítási módszerének. Ez a szabad egyetem évtévi összefoglaló jelentést adott ki, amely nagyszeműen választott feltett kérdéseinkre, amennyiben kimutatja, hogy kik szoktak a szabad egyetemen hallgatói lenni.

E statisztika szerint ennek a budapesti szabadegyetemi évfolyamnak 483 hallgatója volt, akik közül ács és asztalos volt 40, középiskolai diák 36, magántisztviselő és tisztviselő 35, önálló iparos 33, kereskedelmi alkalmazott 25, vasesztérgályos 21, önálló kereskedő 21, gyári munkás 21, cipész 19, szabó 19, nyomdász 18, borbély és fodrász 16, lakatos 15, vas- és fémmunkás 15, festő és mázó 14, egyetemi hallgató 14, könyvkötő 11, fényképész 11, aranyműves, órács, ékszerész 11, középiskolai diák 36, villanyszerelő, bádógos és malom munkás 10–10. A többi még hiányzó 48 hallgató más foglalkozási ágakból került ki és szakmánként tiznél kevesebben voltak.

Érdekes ennek a statisztikának életkori megoszlási táblázata is. A hallgatók közül 14–20 éves kor között volt 81 hallgató, 21–30 év közötti 243 hallgató, 31–40 év közötti 99 hallgató, 41 és 50 év közötti 48 hallgató, 50 és 60 év közötti 9 hallgató és végül hatvan éven felüli 3 hallgató. Egy „osztályban” ültek tehát és jól megfértek a 14 és 64 évesek. Nemek szerint pedig így oszlott meg a 483 hallgató: férfi volt közülük 287 és nő 196.

Meghívó

A Magántisztviselők Szakszervezete, Brassó, meghívja a szombaton, június 30-án este 9 órákor a Hirsch-utcai „Redut”-ban tartandó

műsoros

sportbálra

Büfé. — Kitűnő zene.

Keresünk megvételre

4 vagy 6 üléses

autót

Cím a kiadóban.

REDUT MOZGÓ BRASSÓ

Június 29-től nagy amerikai bemutató:

NIK GENTLEMAN

a gálans kalandok filmje.

Az előadások 3 órákor kezdődnek, a pénztár fél 9 óráig nyitva van.

Vasárnap 11 órákor mutatják.

Főszereplők:

Myrna Loy és William Powell az amerikai hangosfilm nagy művészei.

Pazar kiállítású szórakoztató film.

Az egyébként békétlen, türelmetlen és sovinszta szellemű Magyarországon a világháború előtt összebékítette már a nemzetiségeket a tudomány és az elfogulatlan szempontú tanítási módszere, amit ennek a szabad egyetemnek anyanyelvi statisztikája bizonyít. A 483 hallgató közül ugyanis csak 388 volt magyar anyanyelvű, míg 37 német, 24 román, 24 szlovák, 6 horvát, 3 szerb és egy orosz anyanyelvet vallott.

Ez az évtizedek előtről kelt statisztika tehát világosan bizonyítja, hogy a tanulási akaratnak és a tudomány közvetítésének, a tanításnak nem akadályja sem a kor, sem a nem, sem a nemzetiség, vagy felekezet.

Egyébként itt közöljük, hogy a Magyar Népi Szövetség „Esti Tanfolyam”-ának ünnepélyes megnyitása július 5-én lesz és így a jelentkezéseket és beiratkozásokat a tanfolyam vezetősége július 4-én zárja le.

— Megkezdtek a Szovjet-szövetségből hozott gyapot feldolgozását. A Szovjet-szövetségből érkezett első gyapotküldemény feldolgozását a fővárosi „Filatura Românească” szövőgyárban már megkezdtek. Az országban elegendő szövőgyár van, amely eddig nyersanyaghiány miatt csak csökkent ütemmel dolgozhatott. Ezek most mind bőségesen el lesznek látva nyersanyaggal úgy, hogy a termelést jelentős mértékben fokozhatják. A fegyverszüneti feltételekhez való hozzájárulás jutalmaként a gyapot egy részét az ország földművelésére kapja feldolgozásra. Ezzel kapcsolatban közöljük, hogy a szövettáruk ára rohamosan csökkenni fog.

Fa-árverési hirdetmény

A csikmezei telerópataki erdőbirtokossági társulat a község határában a vasút állomáshoz és az országúthoz 10 km. a Lokló nevű legelő erdő részéből cca. 2800 köbméter 3400 drb. nyers lábon álló luc fenyőfát 1945 év július 15-én d. e. 9 órákor a szervezet iroda helyiségében zárt és szóbeli verseny árverésen a legtöbbet ígérőnek 4500 lej köbméterenként kikiáltási áron elad. Az árverési feltételeket a szervezet iroda helyiségében az érdekeltek a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

Telerópatak, 1945 június 28-án.

Antal István
erdő b. elnök

Keresünk komoly vevőink részére

HÁZAT és TELKET

minden nagyságban, a város bármely negyedében,

„PROMPT”

következő iroda.

BRASSÓ — Főter 8. — Telefon 38/91

Autobusz

indul Nagyszeben, Gyulafehérvár, Nagyenyed, Torda, Kolozsvár és Nagyváradra minden hétfőn és csütörtökön. Minden reggel 6 órákor BUCUREȘTI-be, (áru- és csomagforgalom) a

„Rapid”-tól

Brassó, Strada Regina Maria (Pekete-u.) 7. Tel. 20-85 és 20-87

Apróhirdetések

Legkisebb apróhirdetés 10 szóból 400 lej, minden további szó 40 lej. A háromszorra feladott hirdetések után a negyedszeri lekötés ingyenes.

Ingatlan, bérlet

Házak, parcellák, iparitelkek adás-vételét előnyösen közvetíti a régi és megbízható „PROMPT” ingatlanforgalmi iroda, Brassó, Főter 8. Telefon 38-91. 1357

Eladó tágas pincehelyiség borkak, ásványvizsek, raktárnak alkalmas. Brassó, Traian Grozaescu 1. 1607

Foglalkozás

Könyvszakmában jártas, művel és kereskedelmi gyakorlatlalt is rendelkező munkaerő elhelyezkedni találhat. Irásbeli ajánlatok „Sürgős” jellegre a kiadóhivatalba küldendők. 1573

Gyárimunkásnő állást keres. Címeket a kiadóba kérek. 1593

Háziszővődművet megnyitom és bőrvétést válllok Kovásznai mintára Fenta Margit és társ. Sepsiszentgyörgy, Daczu utca 9. 1615

Felsőkereskedelmi érettségizett gyorsírópíró román, német nyelvtudással állást keres. Ajánlatokat „Levelezőnő” jellegre a kiadóba kérek. 1609

Adás-vétel

Eladók: jó állapotban lévő jég szekrény, gitár, konyhakagylók, W. C. viztartályok, kasznák, székely. Cím a kiadóban. 1604

Elsőrendű bukktüzei rendelhető öltözék Klein, Brassó, Regina Maria 8. 1556

Használt butorok és egy utazókocsi, jó állapotban, eladók. Hosszu-u. 165, ajtó L. 1588

Cseplőszekrény eladó, érdeklődni Kovács Imrénél, Uzon, Háromszék megye. 1591

Keresek akkordeont bérbe. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek. 1602

Eladó cseplő-garnitúra 1200 Máv Golyós Fordson tractorral, here fejtővel és minden hozzá szükséges hozzávalókkal kiemelt állapotban. Demeter Gh. Hidvég, Háromszék megye. 1608

Jó állapotban lévő női biciklit megvételre keresek, Róvász, Brassó, Tache Jonescu 6 szám (földszint) 1610

Eladó libatoll párna, diványpárna, szőnyeg, asztalnemű, késimunka, közmunkafüggönyök, könyvek és még sok más. Brassó, Str. Lungă 149 etaj II. 1611

Eladó jó karban lévő fűszerüzleti berendezés. Fleischer György, Brassó, Str. Brâncoveanu 9. 1612

Külföldi belyeggyűjtemény nagyobb mennyiségben eladó. Szentjóni Brassó, Seewaldtelep. 1613

Eladó egy darab hat lámpás rádió. Ady Endre ut 27 sz. Sepsiszentgyörgy. 1616

„Rex” billiárdasztalt megvételre vagy bérbe szívesen keresek. Címeket „Rex” jellegre a kiadóhivatalba. 1618

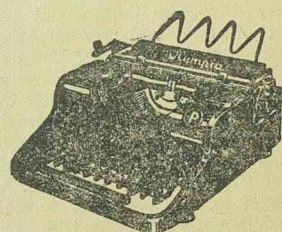
Elveszett

Elveszett Kézíráshelyen f. hó 15-én a piac-téről a régi kasznáryág terjedő úton Kádár Jenő Nagyborosnyói lakos részére szóló a M. N. Sz. és a Szakszervezeti tacsági-könyv és többféle iratokkal és fényképek és 25.000 Lei. A megtaláló a pénzt megtarthatja de az igazolványokat kéri a címre elküldeni vagy a rendőrségre leadni. 1617

Vegyes

Gál Vilmos cserépkályhaszerelő mester, a Wetzel-cég 16 éven át volt alkalmazottja. Brassóban, Strada C. A. Rosetti 29 szám alatt (Seewaldt malomnál) mindenféle cserépkályha szerelést és javítási munkát vállal. (1101)

Todor Ion Jun.

író-címező-számoló-könyvelő-sokszorosító-gépjavitó szakmühelye — új gépek lerakata
BRASOV Str. Reg. Carol 31 (volt „Olimpia”) TELEFON 29-47. — Keresk. Kam. bej. sz. 4798/1941.

Házat, telket

keresek minden nagyságban, város bármely részén, biztos vevőim részére,

LANDAU

ingatlanforgalmi iroda.
Brassó, Str. General Traian Moșoiu 25

Testvérek, sorakozzunk fel mindannyian a brassói demokrata magyarság első szabad majálisára!

Nyomatott: Tipografia „Drum Nou” Braşov, Str. Regele Mihai 14.